

Zavod Republike Slovenije
za varstvo narave

PROGRAM DELA
ZAVODA REPUBLIKE SLOVENIJE ZA
VARSTVO NARAVE
ZA LETO 2009

Ljubljana, april 2009

(osnutek: oktober 2008; popravki in dopolnitve: februar 2009, april 2009)

Uporabljene kratice in okrajšave

ARSO	Agencija Republike Slovenije za okolje
CE	Celje
CITES	The Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora
CPVO	Celovita presoja vplivov na okolje
EPO	Ekološko pomembno območje
FFH	Flora favna habitati
GIS	geografski informacijski sistem
GGN	Gozdno gospodarski načrti
HT	Habitatni tip
KGZS	Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije
KOP	Kmetijsko okoljska plačila
KP	Krajinski park
KR	Kranj
LJ	Ljubljana
MB	Maribor
MOP	Ministrstvo za okolje in prostor
NG	Nova Gorica
NM	Novo mesto
NUV	Načrt upravljanja voda
NV	Naravna vrednota
ObmE/OE	Območna enota
OPN	Občinski prostorski načrt
OsrE	Osrednja enota
PI	Piran
PSP	Presoja sprejemljivosti posegov
PUN2K	Operativni program - program upravljanja območij Natura 2000
RS	Republika Slovenija
SDF	Standard data form
SNH	Scottish Natural Heritage
VO	Vodno območje
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZON	Zakon o ohranjanju narave
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
WWF	World Wildlife Fund

Kazalo

1	UVOD	4
2	CILJI	5
3	ZAKONSKE OSNOVE	6
3.1	ZAKON O OHRANJANJU NARAVE	6
3.2	DRUGI POMEMBNEJŠI PREDPISI IN DOKUMENTI	7
3.2.1	<i>Slovenski materialni predpisi</i>	7
3.2.2	<i>Programsko-politični dokumenti</i>	9
3.2.3	<i>Najpomembnejši predpisi EU s področja varstva narave</i>	9
3.2.4	<i>Mednarodne konvencije in drugi dogovori</i>	10
4	IZVAJANJE JAVNE SLUŽBE OHRANJANJA NARAVE	11
4.1	ZAGOTAVLJANJE SKLADNOSTI STROKOVNEGA DELA IN RAZVOJ METODOLOGIJ	11
4.1.1	<i>Skupina za strokovni razvoj</i>	11
4.2	NARAVOVARSTVENE SMERNICE IN NARAVOVARSTVENA MNENJA	12
4.3	STROKOVNA MNENJA IN SOGLASJA	14
4.4	BIOTSKA RAZNOVRSTNOST	15
4.4.1	<i>Varstvo vrst in habitatnih tipov</i>	16
4.4.2	<i>Konvencija CITES</i>	16
4.4.3	<i>Konvencija o biološki raznovrstnosti</i>	18
4.4.4	<i>Druge mednarodne konvencije in direktive EU</i>	18
4.4.5	<i>Ekološko pomembna območja</i>	19
4.4.6	<i>Območja Natura 2000</i>	20
4.4.6.1	<i>Območja Natura 2000 – strokovni del</i>	20
4.4.6.2	<i>Območja Natura 2000 – komunikacija</i>	22
4.5	NARAVNE VREDNOTE	24
4.6	SPLOŠNO SPREMLJANJE STANJA OHRANJENOSTI NARAVE	25
4.7	DEJAVNOSTI, VEZANE NA ZAVAROVANA OBMOČJA, VKLJUČNO S PRIPRAVO STROKOVNIH PREDLOGOV	26
4.7.1	<i>Strokovni predlogi za ukrepe varstva</i>	27
4.8	STROKOVNI NADZOR NAD IZVAJANJEM NARAVOVARSTVENIH NALOG	27
4.9	OZAVEŠČANJE JAVNOSTI O POMENU OHRANJANJA NARAVE IN NARAVOVARSTVENE AKCIJE	28
4.9.1	<i>Ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave</i>	28
4.9.2	<i>Naravovarstvene akcije (razstave, označevalne table, brošure in druge akcije)</i>	29
4.9.3	<i>Izpolnjevanje določil Zakona o dostopu do informacij javnega značaja</i>	30
5	DRUGE DEJAVNOSTI	31
5.1	ZUNANJI PROJEKTI S PODROČJA VARSTVA NARAVE	31
5.1.1	<i>Potekajoči projekti</i>	31
5.1.2	<i>Načrtovani projekti</i>	32
5.1.3	<i>Poprojektne aktivnosti</i>	35
5.2	SODELOVANJE V ZUNANJIH STROKOVNIH IN DRUGIH TELESIH	36
5.3	AKTIVNE UDELEŽBE NA STROKOVNIH SREČANJIH DOMA IN V TUJINI, PRIPRAVA STROKOVNIH POSVETOV TER DRUGO MEDNARODNO SODELOVANJE	37
5.3.1	<i>Aktivne udeležbe na strokovnih srečanjih doma in v tujini</i>	37
5.3.2	<i>Priprava strokovnih posvetov</i>	37
5.3.3	<i>Drugo mednarodno sodelovanje</i>	38
5.4	IZOBRAŽEVANJE DELAVCEV ZRSVN IN SODELOVANJE NA POSVETOVANJIH	38
5.5	IZDAJANJE STROKOVNE PERIODIKE	38
5.5.1	<i>Glasilo Zavoda</i>	39

5.5.2	Revija "Varstvo narave"	39
6	POSLOVANJE	40
6.1	SPLOŠNE IN ORGANIZACIJSKO-ADMINISTRATIVNE ZADEVE	40
6.2	UPRAVLJANJE S POSLOVNIMI PROSTORI	41
6.3	PRAVNE IN KADROVSKE ZADEVE	41
6.4	FINANČNE IN RAČUNOVODSKE ZADEVE	42
6.5	INFORMATIKA IN ELEKTRONSKI SISTEMI	42
7	VIRI IN LITERATURA	44
	PRILOGE	45
	PRILOGA 1: PRIKAZ PREDVIDENE PORABE DELOVNEGA ČASA ZA LETO 2009	45
	PRILOGA 2: ORGANIZACIJSKA STRUKTURA ZAVODA	47

1 Uvod

Zavod Republike Slovenije za varstvo narave bo v letu 2009 opravljal naloge, katere mu nalaga Zakon o ohranjanju narave. Vzporedno z njimi bo nadaljeval z dopolnjevanjem znanja tako na strokovnem kot na spremljevalnih področjih in krepil enotnost metod dela. Ključnega pomena je naša vpetost v lokalno okolje, kjer s poznavanjem razmer v naravi in družbi ter s strokovnimi argumenti v programe in posege v prostor pripeljemo strokovno naravovarstveno znanje na način, da bo narava ostala čim bolj ohranjena. Sodelovali bomo tudi pri projektih, ki se dotikajo narave in naravovarstva, ter se ozirali po novih projektih, ki omogočajo delovanje tudi v tistih segmentih, kjer je naravovarstveno delovanje nujno potrebno, a ga v okviru javne službe, financirane iz proračuna, zaradi omejenosti virov ni mogoče izpeljati. V letu 2009 želimo v redno delo v celoti vključiti uporabo Naravovarstvenega atlasa, sodobnega informacijskega sistema, ki omogoča delo z geolociranimi podatki. Atlas je bil v okviru projekta LIFE zgrajen v sodelovanju z Agencijo RS za okolje in je nameščen na njihovi opremi, zato bo za njegovo polno funkcioniranje vloga Agencije ključna.

Na področju Nature 2000 bomo nadaljevali z začetim delom pri vzpostavljanju sistema monitoringa območij in sodelovali pri prevajanju Operativnega programa – programa upravljanja območij Natura 200 v prakso. Smernice za gozdno-gospodarske načrte se bodo v letu 2009 v celoti izvajale v skladu z metodologijo, ki smo jo v sodelovanju z Zavodom za gozdove Slovenije razvili v preteklih letih, podobne metodološke pristope pa želimo vpeljati tudi na področje ribištva in gospodarjenja z vodami.

Tudi v letu 2009 bomo na terenu preverili okrog deset odstotkov naravnih vrednot, ključnega pomena pa bo v tem letu vzpostavitev projektov za oblikovanje kriterijev vrednotenja za tri skupine naravnih vrednot.

Na področju zavarovanih območij bomo pripravili omejeno število strokovnih podlag, skladno s programom Ministrstva za okolje in prostor, s katerim bomo pri pripravi le-teh, kakor tudi pri pripravi upravljaljskih načrtov za izbrana zavarovana območja, sodelovali skladno z vsakokratnim podrobnim projektom. Spremljanje stanja v naravi bo, poleg predvidenega ogleda naravnih vrednot, tudi v letu 2009 omejeno le na nujne zadeve, vezane predvsem na pripravo naravovarstvenih smernic ter mnenj za presojo vplivov posegov na naravo.

Poslovanje Zavoda ter podpora strokovnemu delu bosta na vseh segmentih tekla po dobro vpeljanih, ustaljenih tirih. Enega od teh tirov predstavlja tudi postopek priprave programa dela, ki ga kljub kompleksnosti in vključenosti skoraj četrtrtine sodelavcev izvedemo hitro in učinkovito, tako da je ta dokument izdelan že v jeseni, konkretno oktobra 2008. Program dela je bil pripravljen konec oktobra 2008. V začetku leta 2009 je bil pripravljen tudi finančni načrt, ter dodan programu dela Zavoda.

2 Cilji

Strateške usmeritve Zavoda temeljijo na Nacionalnem programu varstva okolja in vlogi, ki nam jo daje področna zakonodaja. To so:

- izvajanje poslanstva osrednje slovenske strokovne ustanove s področja ohranjanja narave, na osnovi poglobljenega znanja in kakovostnega strokovnega dela;
- teritorialna organiziranost in vpetost v lokalno okolje, s čimer bomo strokovna dognanja in zakonska pooblastila kakovostno izvajali v praksi;
- projektna naravnost, kar pomeni na eni strani stremljenje k projektному organiziranju dela, kjer je to smiselno in možno, po drugi strani pa kandidiranje na domače in mednarodne razpise za projekte z naravovarstveno vsebino, ki dopolnjujejo dejavnosti v okviru javne službe, financirane iz proračuna;
- mednarodno sodelovanje, ki bo krepilo strokovno delo Zavoda in povečevalo njegovo prepoznavnost doma in v tujini.

V letu 2009 si zadajamo naslednje cilje delovanja Zavoda (le-ti v celoti sledijo strateškim usmeritvam):

- strokovna krepitev Zavoda s poudarkom na razvijanju naravovarstvenih vsebin, v okviru presoj sprejemljivosti posegov in priprave naravovarstvenih smernic, posebej za namene vključevanja zahtev Nature 2000 v načrte rabe naravnih virov ter v prostorske dokumente;
- izvajanje Operativnega programa – programa upravljanja območij Natura 2000¹ v delu, ki ga pokriva Zavod, vključno s pripravo strokovnih podlag za ukrepe varstva;
- nadaljevanje poglobljanja enotnosti metod dela, zlasti na področju opredeljevanja in vrednotenja naravnih vrednot;
- polna uporaba Naravovarstvenega atlasa² pri rednem delu ter ažuriranje podatkov v njem;
- aktivna udeležba na omejenem številu domačih in mednarodnih strokovnih srečanj;
- zastopanje interesov naravovarstva v različnih domačih in mednarodnih telesih;
- sodelovanje v zunanjih projektih, ki imajo naravovarstveno vsebino,
- nudenje strokovne podpore Ministrstvu za okolje in prostor s področja dela ministrstva, za področje naravovarstva,

¹ V nadaljevanju: PUN2k.

² Naravovarstveni atlas je ime, ki smo ga prevzeli od nekdanjega sorodnega atlasa ARSO, za informacijski sistem za Naturo 2000 v Sloveniji, ki smo ga v sodelovanju z ARSO izdelali v okviru projekta LIFE04NAT/SI/000240. V nadaljevanju bomo uporabljali ta izraz.

3 Zakonske osnove

V poglavju so našteje slovenske zakonske osnove in drugi predpisi, ki opredeljujejo naše delo ali pa so z njim povezani.

3.1 Zakon o ohranjanju narave

Zavod izvaja javno službo ohranjanja narave v skladu z Zakonom o ohranjanju narave (Uradni list RS št. 96/04 – ZON-UPB2, 61/06 – Zdru-1, 32/08 – odločba US; v nadaljevanju ZON). Zavod je vpisan v sodni register z dnem 14. 12. 2001 pod št. vložka 1/35463/00, z delovanjem pa je začel 01. 01. 2002.

V ZON-u je opredeljeno, da Zavod opravlja zlasti naslednje naloge ohranjanja narave:

1. spremlja stanje ohranjenosti narave;
2. zbira podatke o rastlinskih in živalskih vrstah, njihovih življenjskih prostorih in ekosistemih v sodelovanju z izvajalci javnih služb na področju usmerjanja gospodarjenja z naravnimi viri;
3. spremlja stanje biotske raznovrstnosti;
4. pripravlja strokovne predloge ukrepov varstva sestavin biotske raznovrstnosti;
5. evidentira in vrednoti dele narave;
6. pripravlja strokovne predloge za določitev statusa naravnih vrednot in razvrstitve naravnih vrednot v naravne vrednote državnega in naravne vrednote lokalnega pomena;
7. spremlja stanje naravnih vrednot;
8. pripravlja strokovne predloge za ukrepe varstva naravnih vrednot lokalnega in državnega pomena;
9. pripravlja strokovne predloge za zavarovanje;
10. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva naravnih vrednot državnega pomena;
11. sodeluje pri pripravi načrtov upravljanja zavarovanih območij;
12. upravlja z zavarovanimi območji, ki jih je ustanovila država, če je v aktu o zavarovanju tako določeno;
13. sodeluje v postopku izbire koncesionarja iz 43. člena tega zakona;
14. pripravlja strokovne predloge rdečih seznamov;
15. izvaja strokovne naloge na področju ohranjanja narave v skladu s tem zakonom in drugimi predpisi;
16. daje strokovna mnenja in soglasja s področja ohranjanja narave ter
17. sodeluje pri izvajanju in izvaja ukrepe varstva sestavin biotske raznovrstnosti na ekološko pomembnih območjih in posebnih varstvenih območjih.

Zavod na podlagi javnega pooblastila opravlja naslednje naloge:

1. pripravlja naravovarstvene smernice;
2. upravlja baze podatkov o naravnih vrednotah in sestavinah biotske raznovrstnosti;
3. daje mnenje iz 97., 104. in 153. člena tega zakona;
4. skrbi za enotnost strokovnih metod in postopkov na področju ohranjanja narave;
5. izvaja strokovni nadzor nad izvajanjem naravovarstvenih nalog.

Poleg nalog iz prejšnjih odstavkov opravlja Zavod tudi naslednje naloge:

1. strokovno pomaga lastnikom naravnih vrednot in lastnikom zemljišč na zavarovanih območjih;
2. sodeluje pri pripravi izobraževalnih programov o ohranjanju narave na vseh ravneh izobraževanja;
3. skrbi za ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave.

S soglasjem ustanovitelja lahko Zavod opravlja tudi druge naloge.

3.2 Drugi pomembnejši predpisi in dokumenti

Delovanje Zavoda sloni tudi na vrsti drugih zakonskih in podzakonskih predpisov ter na programsko-političnih dokumentih s področja varstva okolja in varstva narave. V nadaljevanju je naštetih nekaj pomembnejših predpisov.

3.2.1 Slovenski materialni predpisi

- Zakon o zaščiti živali – ZZZiv (Uradni list RS, št. 20/04, 14/07),
- Zakon o varstvu podzemnih jam – ZVPJ (Uradni list RS, št. 2/04),
- Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 41/04, 20/06, 33/07 - ZPNačrt, 70/08),
- Zakon o urejanju prostora – ZureP-1 (Uradni list RS, št. 110/02, 8/03-popr., 33/07-(ZPNačrt)),
- Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07),
- Zakon o Triglavskem narodnem parku (Uradni list SRS, št. 17/81, 18/81-popr., 42/86, Uradni list RS, št. 8/90, 35/01),
- Zakon o regijskem parku Škocjanske jame (Uradni list RS, št. 57/96),
- Zakon o naravnem rezervatu Škocjanski zatok (Uradni list RS, št. 20/98),
- Zakon o Spominskem parku Trebče (Uradni list SRS, št. 1/81, 42/86),
- Zakon o vodah (Uradni list RS, št. 67/02, 57/08),
- Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 59/96, 67/02, 36/03),

- Zakon o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 - ZGO-1-UPB, 92/05, 111/05, 93/05, 120/06, 126/07),
- Zakon o gozdovih (Uradni list RS, št. 30/93, 67/02, 110/07),
- Zakon o divjadi in lovstvu (Uradni list RS, št. 16/04, 17/08),
- Zakon o sladkovodnem ribištvu (Uradni list RS, št. 61/06),
- Uredba o zvrsteh naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 52/02, 67/03),
- Uredba o ekološko pomembnih območjih (Uradni list RS, št. 48/04),
- Uredba o habitatnih tipih (Uradni list RS, št. 112/03),
- Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08),
- Uredba o zavarovanih prosto živečih živalskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 109/04, 84/05, 115/07, 32/08 - odločba US, 96/08),
- Uredba o zavarovanih prosto živečih rastlinskih vrstah (Uradni list RS, št. 46/04, 110/04, 115/07),
- Uredba o zatočišču za živali prosto živečih vrst (Uradni list RS, št. 98/02),
- Uredba o živalskem vrtu in živalskem vrtu podobnem prostoru (Uradni list RS, št. 37/03),
- Uredba o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 78/06, 72/07),
- Uredba o varstvu samoniklih gliv (Uradni list RS, št. 57/98),
- Uredba o ravnanju in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami (Uradni list RS, št. 39/08),
- Uredba o Krajinskem parku Sečoveljske soline (Uradni list RS, št. 29/01),
- Uredba o Krajinskem parku Goričko (Uradni list RS, št. 101/03),
- Uredba o Krajinskem parku Strunjan (Uradni list RS, št. 107/04, 114/04-popr., 83/06, 71/08),
- Uredba o prepovedi vožnje z vozili v naravnem okolju (Uradni list RS, št. 16/95, 28/95 in 35/01),
- Uredba o varovalnih gozdovih in gozdovih s posebnim namenom (Uradni list RS, št. 88/05),
- Pravilnik o varstvu gozdov (Uradni list RS, št. 92/00, 56/06),
- Pravilnik o uvrstitvi ogroženih rastlinskih in živalskih vrst v rdeči seznam (Uradni list RS, št. 82/02),
- Pravilnik o označevanju zavarovanih območij naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 117/02, 53/05),
- Pravilnik o izvedbi presoje tveganja za naravo in o pridobitvi pooblastila (Uradni list RS, št. 43/02),
- Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06),

- Pravilnik o določitvi in varstvu naravnih vrednot (Uradni list RS, št. 111/04, 70/06),
- Pravilnik o odvzemu osebkov vrste rjavega medveda (*Ursus arctos*) iz narave (Uradni list RS, št. 87/05, 17/06, 21/07, 36/07, 23/08, 32/08 - odločba US),
- Odredba o bivalnih razmerah in oskrbi živali prostoživečih vrst v ujetništvu (Uradni list RS, št. 90/01).

3.2.2 Programsko-politični dokumenti

- Resolucija o nacionalnem programu varstva okolja 2005-2012 (ReNPVO) (Uradni list RS, št. 2/06),
- Strategija ohranjanja biotske raznovrstnosti v Sloveniji (sprejeta na 55. seji Vlade, dne 20.12.2001),
- Strategija upravljanja z rjavim medvedom (*Ursus arctos*) v Sloveniji (sprejeta na 59. seji Vlade, dne 24.01.2002),
- Odlok o strategiji prostorskega razvoja Slovenije (Uradni list RS, št. 76/04),
- Operativni program – program upravljanja območij Natura 2000 za obdobje od 2007 do 2013 (sprejet na 141. seji Vlade, dne 11.10.2007),
- Resolucija o nacionalnem gozdnem programu (Uradni list RS, št. 111/07).

3.2.3 Najpomembnejši predpisi EU s področja varstva narave

- Direktiva Sveta o ohranjanju naravnih habitatov ter prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst – Direktiva o habitatih (92/43/EEC),
- Direktiva Sveta o ohranjanju prosto živečih vrst ptic – Direktiva o pticah (79/409/EEC),
- Uredba Sveta (ES) št. 338/97 z dne 9. decembra 1996 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi,
- Uredba Komisije (ES) št. 865/2006 z dne 4. maja 2006 o določitvi podrobnih pravil za izvajanje Uredbe Sveta (EC) št. 338/97 o varstvu prosto živečih živalskih in rastlinskih vrst z zakonsko ureditvijo trgovine z njimi.

3.2.4 Mednarodne konvencije in drugi dogovori

- Konvencija o varstvu svetovne kulturne in naravne dediščine (Uradni list SFRJ, št. 56/74), velja na podlagi Akta o notifikaciji in nasledstva (Uradni list RS, MP³ št. 15/92),
- Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališče močvirskih ptic (Ramsar) (Uradni list SFRJ, MP št. 9/77), velja na podlagi Akta o notifikaciji in nasledstva (Uradni list RS, št. 15/92),
- Konvencija o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov - Bernska konvencija (Zakon o ratifikaciji Konvencije o varstvu prosto živečega evropskega rastlinstva in živalstva ter njunih naravnih življenjskih prostorov (Uradni list RS, št. 55/99, MP št. 17),
- Konvencija o varstvu Alp – Alpska konvencija (Uradni list RS, št. 19/95, MP št. 5) in protokoli,
- Konvencija o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami (CITES) – Washingtonska konvencija (Zakon o ratifikaciji konvencije o mednarodni trgovini z ogroženimi prosto živečimi živalskimi in rastlinskimi vrstami, spremembah konvencije ter dodatkov I, II, III in IV h konvenciji (Uradni list RS št. 110/99, MP št. 31)),
- Konvencija o biološki raznovrstnosti, Rio de Janeiro, 1992 (Zakon o ratifikaciji konvencije o biološki raznovrstnosti; Uradni list RS 30/96, MP št. 7),
- Konvencija za varstvo morskega okolja in obalnega območja Sredozemlja – Barcelonska konvencija (Uradni list RS, št. 102/02, MP št. 26),
- Zakon o ratifikaciji sporazuma o ohranjanju afriško-evrazijskih selitvenih vodnih ptic (MOAEP) (Uradni list RS, št. 66/03, MP št. 16),
- Konvencija o varstvu selitvenih poti vrst prosto živečih živali – Bonska konvencija (Zakon o ratifikaciji konvencije o varstvu selitvenih poti vrst prosto živečih živali (Uradni list RS, št. 72/98, MP št. 18)),
- Evropska konvencija o krajini (Zakon o ratifikaciji evropske konvencije o krajini (Uradni list RS, št. 74/03, MP št. 19)),
- Sporazum o varstvu netopirjev v Evropi (Zakon o ratifikaciji sporazuma o varstvu netopirjev v Evropi (Uradni list RS, št. 102/03, MP št. 22)).

³ Mednarodne pogodbe.

4 Izvajanje javne službe ohranjanja narave

Zavod opravlja dejavnosti javne službe ohranjanja narave, ki obsegajo ohranjanje sestavin biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot. Naloge in aktivnosti, ki jih Zavod izvaja, so podane v nadaljevanju po vsebinskih poglavjih.

Zavod bo v okviru možnega opravljal tudi t.i. *ad hoc* (ki jih ni mogoče vnaprej predvideti) strokovne naloge po sprotnem naročilu MOP-a, tako kot je to bilo v preteklih letih.

4.1 Zagotavljanje skladnosti strokovnega dela in razvoj metodologij

Za zagotavljanje skladnosti metod strokovnega dela skrbijo naslednje (interne) delovne skupine, imenovane s strani direktorja Zavoda:

- Skupina za strokovni razvoj,
- Odsek za biotsko raznovrstnost,
- Skupina za favno in floro,
- Skupina za geologijo,
- Odsek za naravne vrednote in ukrepe varstva,
- Projektna skupina za nadgradnjo sistema naravnih vrednot,
- Skupina za pripravo letnega programa dela in poročila,
- Skupina za informatiko.

Skupina za strokovni razvoj Zavoda, ki je glavno strokovno posvetovalno telo direktorja, je v nadaljevanju posebej obravnavana.

4.1.1 Skupina za strokovni razvoj

Temeljne naloge skupine za strokovni razvoj bodo v letu 2009 usmerjene v:

1. Zagotavljanje kakovosti strokovnega dela in izdelkov ter razvoj naravovarstvenih nalog:

- Strokovna podpora nalogam:
 - Strokovna podpora sodelavcem pri razvijanju sistema usmerjanja, upravljanja in spremljanja stanja na območjih Natura 2000.
 - Strokovna podpora sodelavcem pri razvoju metod evidentiranja in vrednotenja ekosistemskih, geoloških in hidroloških naravnih vrednot.
 - Priprava navodil za sprotno strokovno presojo ustreznosti digitalizacije mej zavarovanih območij iz starejših aktov o zavarovanju.
 - Primerjava metode opredeljevanja ekološko pomembnih območij z metodo vrednotenja ekosistemskih naravnih vrednot z namenom jasne diferenciacije obeh naravovarstvenih statusov.
 - Realizacija nalog iz analize PUN2k glede na kadrovske zmožnosti Zavoda.

2. Dograjevanje sistema in ukrepov varstva narave:

- Strokovna podpora MOP-u pri:
 - o pripravi pravnih-sistemskih rešitev varstva naravnih vrednot (varstva mineralov in fosilov, obiskovanja naravnih vrednot, skrbništva, pogodbenega varstva),
 - o določanju mehanizmov preprečevanja za kvalifikacijske in prednostne habitatne tipe neustreznih posegov na območjih Natura 2000 in EPO,
 - o dopolnjevanju omrežja Natura 2000,
 - o upravljanju območij Natura 2000 in zavarovanih območjih,
 - o postavljanju sodelovanja med Zavodom, upravljavci in MOP: na področju priprave mnenj, izmenjavi podatkov, poglobljanju stroke upravljanja.
 - o sodelovanje pri pripravi aktov o zavarovanju, upravljavskih načrtov zavarovanih območij v skladu s konkretnimi projekti MOP in sodelovanje v postopku sprejemanja (po programu MOP).
- Spremljanje sodelovanja Zavoda v postopkih priprave prostorskih aktov, postopkih celovite presoje vplivov planov na okolje, presoj sprejemljivosti posegov ter izdaje koncesijskih aktov. Sodelovanje z nosilci postopkov pri oblikovanju predlogov izboljšav.

3. Sprotna strokovno-svetovalna podpora odločitvam direktorja in sodelavcev.

Delo skupine bo potekalo na ustaljen način z rednimi mesečnimi srečanji oz. po potrebi ter rednim mesečnim poročanjem na kolegijih direktorja. Skupina bo glede na strokovna področja in glede na izkušnje posameznih strokovnjakov Zavoda le te vključevala v svoje delo.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Metodologije in razvoj	0,2%	2,7%	0,0%	0,2%	1,4%	0,0%	0,0%	2,8%	1,3%
Skupaj predvidena poraba časa za metodologije in razvoj v letu 2009									1,3%

4.2 Naravovarstvene smernice in naravovarstvena mnenja

Naravovarstvene smernice so eden najpomembnejših strokovnih izdelkov Zavoda. Njihova vsebina, obsežnost in zahtevnost so odvisne od akta, za katerega se izdelujejo. Pred izdelavo smernic za načrte rabe naravnih dobrin in upravljanja voda, ki so pomembni za ohranjanje habitatnih tipov in kvalifikacijskih vrst za območja Natura 2000 je treba izvesti obsežnejše analize v zvezi s stanjem kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov, na t.i. kompleksnih Natura območjih⁴ pa je potrebno izvesti tudi združevanje con.

⁴ V lanskem letu smo metodologijo za vključevanje zahtev Nature 2000 preko dopoljenih dosedanjih naravovarstvenih smernic uspešno prenesli v prakso izdelovanja gozdno-gospodarskih načrtov, v letu 2009 pa nameravamo razviti podobne metodologije še za področji upravljanja z vodami in ribištvo. V tem smislu smo vpeljali izraz *kompleksna Natura območja* in *naravovarstvene smernice na kompleksnih Natura 2000 območjih*. Kompleksna Natura 2000 območja so območja, znotraj katerih se pojavlja več presečnih množic con vrst in habitatnih tipov, ki jih na podlagi podobnih ekoloških zahtev Zavod v postopku izdelave naravovarstvenih smernic združuje v upravljavske cone.

Izdelavi naravovarstvenih smernic sledi še preverjanje usklajenosti predlogov aktov z njimi in izdaja naravovarstvenih mnenj o usklajenosti. Pri naravovarstvenih smernicah na kompleksnih Natura območjih izvajamo zahtevne aktivne procese usklajevanja z naročniki takih naravovarstvenih smernic. Na ta način zagotavljamo dobro razumevanje in upoštevanje usmeritev, sodelovanje med sektorji, upravljanje območij Natura 2000 preko sektorskih načrtov upravljanja in rabe naravnih dobrin in tudi komunikacijo Nature 2000.

V letu 2009 bomo poseben poudarek namenili dopolnitvi vsebine, oblike in postopka priprave naravovarstvenih smernic na kompleksnih Natura območjih z izkušnjami, ki smo jih pri njihovi pripravi pridobili v letu 2008. Preteklo leto smo uspešno okrepili sodelovanje z Zavodom za gozdove in pripravili prve naravovarstvene smernice na kompleksnih Natura območjih za gozdnogospodarske načrte enot kot načrte prilagojene rabe naravnih dobrin, potrebne za ohranjanje ugodnega stanja kvalifikacijskih vrst in habitatnih tipov območij Natura 2000.

V letu 2009 bomo pripravili 22 naravovarstvenih smernic za sektor gozdarstva (gozdnogospodarske načrte gozdnogospodarskih enot), od tega 17 naravovarstvenih smernic na 9-ih kompleksnih območjih Natura 2000 in 5 naravovarstvenih smernic, za katere ni potrebno izvesti združevanja con. Na podlagi izkušenj in metod dela pri pripravi gozdarskih naravovarstvenih smernic bomo pripravili naravovarstvene smernice za 2 načrta upravljanja voda (Donavsko in Jadransko vodno območje) in za 12 načrtov ribiških območij. V postopkih izdelave naravovarstvenih smernic za NUV-a bomo vzpostavili sodelovanje s sektorjem za vode na MOP in poglobili sodelovanje z zunanjima strokovnima inštitucijama, ki pripravljata strokovne predloge vsebin za NUV (IzVRS, GeoZS). Naravovarstvene smernice za NUV-a bodo vsebovale splošne, podrobnejše in konkretne varstvene usmeritve za varovana območja, območja naravnih vrednot in ekološko pomembna območja ter ostale naravovarstvene vsebine v skladu s 98. členom ZON-a, na vodno telo natančno. Vse usmeritve bodo geografsko locirane s priloženimi grafičnimi sloji. V postopku izdelave naravovarstvenih smernic bomo z IzVRS in GeoZS izvedli usklajevalne delavnice, na katerih bomo usklajevali terminologijo naravovarstvenih usmeritev. Hkrati bo Zavod z MOP sodeloval tudi pri izdelavi predloga Uredbe o NUV. Za Zavod za ribištvo Republike Slovenije (v nadaljevanju ZZRS) bomo v drugi polovici leta 2009 izdelali naravovarstvene smernice, ki bodo vključevale naravovarstvene vsebine za 12 ribiških območij. V postopku izdelave smernic bomo izvedli usklajevalne delavnice, na katerih bomo usklajevali terminologijo naravovarstvenih usmeritev. V nadaljevanju postopka izdelave predlogov načrtov bo Zavod sodeloval z ZZRS pri umeščanju vsebin naravovarstvenih smernic v načrte ribiških območij.

Redne naloge:

- priprava naravovarstvenih smernic in naravovarstvenih mnenj za prostorske akte in načrte rabe naravnih dobrin v skladu z Zakonom o ohranjanju narave,
- zagotavljanje enotnosti metod in pregledovanje naravovarstvenih smernic na Osrednji enoti,
- spremljanje zakonodaje in prilagajanje našega dela spremembam.

Razvojne naloge:

- priprava t.i. naravovarstvenih smernic na kompleksnih Natura območjih za načrte rabe naravnih dobrin in upravljanja voda, ki so pomembni za ohranjanje habitatnih tipov in vrst, kvalifikacijskih za območja Natura 2000;

- izvedba aktivnega procesa usklajevanja naravovarstvenih smernic na kompleksnih Natura območjih in poglobitev sodelovanja z naročniki teh smernic;
- zviševanje strokovnosti naravovarstvenih smernic in interno izobraževanje za njihove pripravljavce.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za naravovarstvene smernice, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsE	Zavod
Naravovarstvene smernice	28,3%	19,2%	29,0%	18,1%	14,4%	18,0%	17,6%	3,5%	16,0%
Skupaj predvidena poraba časa za naravovarstvene smernice v letu 2009									16,0%

4.3 Strokovna mnenja in soglasja

V letu 2009 pričakujemo večje število zahtevnejših mnenj na II. stopnji presoje sprejemljivosti vplivov izvedbe planov na varovana območja, ki jih pripravljamo v okviru naravovarstvenih mnenj⁵. Večje število mnenj pričakujemo predvsem v postopku priprave občinskih prostorskih načrtov (OPN) in rabe naravnih dobrin. Predvidevamo, da bodo mnenja zahtevala veliko porabo delovnih ur, predvsem zaradi postopka usklajevanja interesa ohranjanja narave z drugimi deležniki.

Nadalje bomo razvijali metodologijo in znanje za izboljšanje kakovosti mnenj.

Redne naloge:

- priprava naravovarstvenih mnenj v postopku priprave prostorskih aktov in drugih aktov rabe naravnih dobrin, ki vključujejo mnenje na drugi stopnji presoje sprejemljivosti;
- priprava strokovnih mnenj v okviru celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) na vseh stopnjah presoje;
- priprava strokovnih mnenj in presoj sprejemljivosti posegov (PSP) v postopku naravovarstvenega soglasja in dovoljenja za poseg v naravo;
- priprava drugih strokovnih mnenj za gradnje in druge posege v postopku okoljevarstvenega soglasja in rabe naravnih vrednot,
- priprava mnenj na osnovi veljavnih občinskih aktov, ki neposredno predpisujejo izdajo soglasja ali mnenja ter izdajanje soglasij;

⁵ Zakon o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07) predvideva, da se v mnenju o upoštevanju smernic v načrtu (naravovarstvenem mnenju) pristojni nosilci urejanja prostora v primeru izvedbe celovite presoje vplivov na okolje opredelijo tudi do sprejemljivosti vplivov načrta na okolje z vidika svoje pristojnosti. Do sprejemljivosti se sicer opredelimo v mnenju na 2. stopnji CPVO, zato ta mnenja obravnavamo v poglavju Strokovna mnenja in soglasja.

- priprava predhodnih mnenj pri gradnjah in dejavnostih;
- priprava mnenj pri pravnih poslih (promet z nepremičninami, sprememba namembnosti zemljišč);
- priprava drugih strokovnih mnenj (npr. mnenja pri vlogah za financiranje projektov iz kohezijskih skladov, mnenja na območjih, ki izpolnjujejo pogoje za posebna območja varstva ipd.).

Razvojne naloge:

- izboljševanje kakovosti vseh strokovnih mnenj s posebnim poudarkom na mnenjih v okviru celovite presoje vplivov na okolje (CPVO) ter presojah in mnenjih v postopkih presoje sprejemljivosti posega v naravo (PSP);
- intenzivnejše sodelovanje strokovnjakov znotraj Zavoda ter sodelovanje s pristojnimi službami v postopkih CPVO in PSP,
- sodelovanje z Direktoratom za prostor MOP in drugimi inštitucijami pri razvijanju dobre prakse v postopkih sprejemanja prostorskih dokumentov ter rabe naravnih dobrin,
- poglobljanje znanja na področju načrtovanja in izvedbe omilitvenih in izravnalnih ukrepov;
- poglobljanje znanja pri obravnavanju raznovrstnih posegov (posledice vplivov posegov in dejavnosti) ter aplikacija na presojo posameznih planov in posegov.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za strokovna mnenja in soglasja (čas za pripravo mnenj CPVO in PSP ni všteti v nalogi strokovna mnenja in soglasja, ampak v nalogi Natura 2000), in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območno enoto in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Strokovna mnenja in soglasja	9,0%	18,2%	24,2%	8,2%	12,2%	9,5%	9,2%	0,3%	9,8%
Skupaj predvidena poraba časa za strokovna mnenja in soglasja v letu 2009									9,8%

4.4 Biotska raznovrstnost

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za naloge, povezane z varstvom vrst, habitatnih tipov in konvencije CITES, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območno enoto in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Varstvo vrst	1,5%	0,7%	0,0%	0,9%	0,3%	1,4%	0,4%	1,3%	0,9%
Varstvo HT	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,0%	0,2%	0,1%
Medn. konvencije (tudi CITES)	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,9%	7,6%	2,4%
Skupaj predvidena poraba časa za varstvo vrst in habitatnih tipov v letu 2009									3,4%

4.4.1 Varstvo vrst in habitatnih tipov

Člani skupine za favno in floro bodo pripravljali strokovna mnenja in stališča za izdajo dovoljenj po uredbah o zavarovanih rastlinskih in živalskih vrstah. Če bo potrebno, bomo pripravili projektne naloge za manjkajoče podatke za pripravo poročil o vplivih na okolje za državne prostorske načrte.

S strokovnimi predlogi bomo sodelovali pri pripravi akcijskih načrtov za varstvo vrst, ter v delovnih in strokovnih skupinah, ki jih organizira MOP, predvsem skupinah za upravljanje z velikimi zvermi.

Pripravili bomo projektno nalogo za razpis za obnovitev rdečih seznamov ogroženih rastlinskih in živalskih vrst.

Pripravili bomo projektne naloge za razpis kartiranja habitatnih tipov, obnovitev tipologije habitatnih tipov in pripravo rdečega seznama habitatnih tipov. Nove podatke v letu 2008 izvedenih kartiranj habitatnih tipov bomo pregledali in vključili v Naravovarstveni atlas.

Redne naloge:

- koordinacija dela Skupine za favno in floro;
- izdelava strokovnih mnenj in stališč po uredbah o prostoživečih rastlinskih in živalskih vrstah;
- priprava projektnih nalog za manjkajoče podatke pri državnih prostorskih načrtih;
- priprava projektnih nalog za razpis za kartiranje habitatnih tipov, obnovitev tipologije habitatnih tipov in pripravo rdečega seznama habitatnih tipov;
- pregled novih kartiranj in vključitev v Naravovarstveni atlas.

Razvojne naloge:

- priprava projektnih nalog za obnovitev rdečih seznamov,
- sodelovanje pri pripravi akcijskih načrtov za varstvo vrst.

4.4.2 Konvencija CITES

Na mednarodnem nivoju se bo Zavod kot strokovni organ konvencije CITES udeleževal srečanj Skupine za strokovno presojo, ki so štirikrat letno v Bruslju (*Scientific Review Group*), na katerih se uskladijo stališča vseh članic EU s področja konvencije CITES. Udeležili se bomo tudi srečanja Odbora za rastline (*Plants Committee*), kjer se podrobneje obravnava problematika trgovine z ogroženimi rastlinami in če bo zaradi obravnavane tematike potrebno srečanja Odbora za živali. Zavod bo pripravil strokovna gradiva, potrebna za nacionalna poročila o izvajanju konvencije in Uredbe Sveta (ES) št. 338/97. Nadaljevali bomo z že utečenimi nalogami pri postopkih uvoza, izvoza in gojitve rastlinskih in živalskih vrst.

Redne naloge v letu 2009:

- presojanje o tem, ali izvoz, uvoz, ponovni izvoz, vnos iz morja⁶ ogroža preživetje osebkov vrst CITES;
- podajanje pisnih strokovnih mnenj, da je imetnik živih osebkov živalskih in rastlinskih vrst ustrezno usposobljen skrbeti zanje, da je primerno opremljen z orodji in napravami za njihovo oskrbo in da jim zagotavlja ustrezne bivalne razmere;
- podajanje pisnih strokovnih mnenj pri uvozu ali izvozu osebkov, katerih namen je povezan s programi varstva in ohranitve vrste;
- podajanje pisnih strokovnih mnenj na zahtevo upravnega organa o označevanju osebkov;
- podajanje pisnih strokovnih mnenj na zahtevo upravnega organa o izvoru osebkov;
- udeležba na zasedanjih Skupine za strokovno presojo;
- sodelovanje v odborih Konvencije;
- zbiranje in analiziranje podatkov o trenutno mednarodno obravnavanih vrstah CITES ter podajanje predlogov o uvrstitvi vrste, ki je ogrožena s trgovino, na dodatke konvencije CITES;
- sodelovanje s strokovnimi organi držav pogodbenic in drugimi organizacijami s področja varstva narave;
- spremljanje dovoljenega izvoza in uvoza osebkov in predlaganje ukrepov za njihovo varstvo (v sodelovanju z upravnim organom);
- strokovna pomoč pri natančnem taksonomskem določanju osebkov na zahtevo upravnega organa, carinske službe, inšpekcij ali policije;
- zbiranje in vrednotenje podatkov o nedovoljeni trgovini z ogroženimi vrstami in pripravljane predlogov za zmanjševanje tovrstnih ravnanj (v sodelovanju z upravnim organom);
- spremljanje izdajanja izvoznih dovoljenj za osebkove vrst iz priloge 2 *Uredbe o ravnanjih in načinih varstva pri trgovini z živalskimi in rastlinskimi vrstami* in dejanskih izvozov teh osebkov, podajanje pisnih strokovnih mnenj upravnemu organu, naj sprejme ukrepe, če se mora izvoz osebkov vrst iz priloge 2 te Uredbe omejiti, da se ta vrsta na celotnem območju razširjenosti lahko ohrani na ravni, skladni z njeno vlogo v ekosistemu, ki je hkrati precej nad ravni, pri kateri je vrsto upravičeno vključiti v prilogo 1;
- sodelovanje z upravnim organom pri usposabljanju nadzornih organov ter pri informiranju in osveščanju javnosti o trgovini z ogroženimi vrstami;
- sodelovanje z upravnim organom pri pripravi strokovnih podlag, izhodišč in predlogov za obravnavo na konferencah držav pogodbenic in v odborih Konvencije ter za spremembe dodatkov Konvencije
- priprava strokovnih gradiv za poročila o izvajanju konvencije in Uredbe Sveta (ES) št. 338/97.

⁶ iznos iz mednarodnih vod in vnos v državo

4.4.3 Konvencija o biološki raznovrstnosti

Obveznosti, ki izhajajo iz *Konvencije o biološki raznovrstnosti*, izpolnjujemo predvsem z izvajanjem nalog, ki so povezane z območji Natura 2000 ter varstvom vrst in habitatnih tipov.

Zavod vodi spletno stran Posredovalnica informacij Konvencije o biološki raznovrstnosti (<http://chm.zrsvn.si/>), ki jo bomo dopolnjevali z novimi informacijami. Udeležili se bomo tudi delavnic, ki jih Evropska okoljska agencija pripravlja za vzdrževalce posredovalnice informacij.

Pripravili bomo strokovno gradivo za četrto nacionalno poročilo o izvajanju Konvencije o biotski raznovrstnosti in za odgovore na morebitne notifikacije.

Redne naloge:

- vzdrževanje spletne strani Posredovalnica informacij.

Razvojne naloge:

- priprava strokovnih gradiv za potrebe poročila in notifikacij.

4.4.4 Druge mednarodne konvencije in direktive EU

Konvencija o varstvu selitvenih vrst prosto živečih živali (Bonska konvencija)

Zavod bo spremljal dogajanje v zvezi s konvencijo. Obveznosti, izhajajoče iz konvencije, izpolnjujemo predvsem z nalogami, ki so povezane z območji Natura 2000 ter varstvom vrst.

Konvencija o močvirjih, ki so mednarodnega pomena, zlasti kot prebivališča močvirskih ptic (Ramsarska konvencija)

Zavod bo v funkciji kontaktne točke za Ramsar Scientific and Technical Review Panel spremljal dogajanje v zvezi s konvencijo. Obveznosti, izhajajoče iz konvencije, izpolnjujemo predvsem z nalogami, ki so povezane z območji Natura 2000 ter varstvom vrst in habitatnih tipov. V primeru, da bo Ramsarski odbor pripravil program dela za oblikovanje novih predlogov Ramsarskih lokalitet, bomo v okviru razpoložljivih kapacitet (in možnih prerazporeditev dela pri drugih nalogah), sodelovali pri pripravi strokovnih podlag zanje.

Konvencija o varstvu Sredozemskega morja in obalnega območja (Barcelonska konvencija)

Zavod koordinira nacionalne aktivnosti Protokola o posebej zavarovanih območjih in biološki raznovrstnosti Sredozemskega morja (v nadaljevanju Protokol SPA). V letu 2009 predvidevamo udeležbo na rednem srečanju nacionalnih koordinatorjev Protokola SPA in pripravo ustreznega poročila o izvajanju aktivnosti, predvidenih na nacionalni ravni, v minulem dvoletnem obdobju. Na podlagi akcijskih načrtov, sprejetih v okviru konvencije,

bomo v letu 2009 pripravili strokovne predloge za sprejem nacionalnih akcijskih načrtov za varstvo in ohranjanje morske vegetacije in hrustančnic ter akcijski načrt v zvezi z vnosom tujerodnih in invazivnih vrst.

Okvirna direktiva o morski strategiji EU

Aktivnosti v okviru Direktive o morski strategiji, kjer sicer strokovne naloge vodi in koordinira Inštitut za vode RS, bodo v letu 2009 usmerjene v pripravo podlag in projektov za pripravo začetne ocene stanja morskega ekosistema. Slednje morajo članice EU, na podlagi generičnih deskriptorjev dobrega okoljskega stanja, pripraviti do leta 2012. Med deskriptorji sta tudi biotska raznovrstnost in ohranjenost strukture morskega dna na ravni, ki zagotavlja zaščito strukture in funkcij ekosistemov. V skladu z navedenim bo Zavod v procesu oblikovanja podlag in projektov sodeloval predvsem z vsebinami, vezanimi na zagotavljanje ugodnega stanja ohranjenosti vrst in habitatnih tipov.

Vodna direktiva

Naloge in aktivnosti pri implementaciji Vodne direktive, kjer strokovne naloge vodi in koordinira Inštitut za vode RS, se bodo v letu 2009 nadaljevale. Na Inštitutu za vode bodo na podlagi Delovnega programa za pripravo Načrta upravljanja voda (NUV) na vodnem območju Donave, ki vključuje porečji Mure in Drave ter podporečja Savinje, zgornje Save, Srednje Save in Spodnje Save, pripravili Osnutek NUV za VO Donave. Na osnovi Delovnega programa za pripravo NUV na vodnem območju Jadranskega morja, ki vključuje povodji Soče in jadranskih rek z morjem, se bo pripravil Osnutek NUV za vodno območje Jadranskih rek. Predvideva se, da bo Inštitut za vode RS, skladno z evropskimi direktivami ter zakoni in podzakonskimi predpisi, začel postopek celovite presoje vplivov na okolje ter nosilce urejanja prostora zaprosil za smernice. Zavod RS za varstvo narave bo, skladno z navedenim, v postopku sodeloval z izdelavo dvojih naravovarstvenih smernic, za predhodno omenjeni vodni območji ter se vključeval v proces usklajevanja in upoštevanja naravovarstvene vsebine v le teh.

4.4.5 Ekološko pomembna območja

Naloge v zvezi z ekološko pomembnimi območji bodo v letu 2009 zaradi drugih prioritet izvajane v zelo omejenem obsegu. Izvedli bomo redne analize ukrepov KOP na območjih EPO. Pri pripravi projekta vrednotenja ekosistemskih naravnih vrednot (glej poglavje 4.5) bomo upoštevali tudi potrebo po natančnejši opredelitvi ekološko pomembnih območij. V kolikor bo potrebno, bomo nudili strokovno podporo MOP v zvezi z ekološkimi omrežji na mednarodni ravni (npr. za platformo ekološkega omrežja Alpske konvencije, Bernske konvencije, Pan-European Ecological Network, ipd.)

Redne naloge:

- redne GIS analize ukrepov KOP.

Razvojne naloge:

- povezava opredelitve območij EPO s projektom vrednotenja ekosistemskih naravnih vrednot
- strokovna podpora MOP v zvezi z ekološkimi omrežji na mednarodni ravni.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za ekološko pomembna območja, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območno enoto in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Ekološko pomembna območja	0,6%	0,5%	0,4%	0,9%	0,8%	1,1%	1,0%	1,5%	0,9%
Skupaj predvidena poraba časa za ekološko pomembna območja v letu 2009									0,9%

4.4.6 Območja Natura 2000

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za aktivnosti, povezane z NATURO 2000, vključno z mnenji za CPVO in PSP (glej poglavje 4.3), in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
NATURA 2000 stroka	25,9%	17,8%	20,9%	24,2%	12,3%	14,9%	11,8%	23,8%	20,5%
NATURA 2000 komunikacija	3,0%	1,9%	3,5%	2,4%	2,5%	6,8%	0,0%	2,0%	2,7%
Skupaj predvidena poraba časa za NATURO 2000 v letu 2009									23,2%

4.4.6.1 Območja Natura 2000 – strokovni del

V letu 2009 bomo nadaljevali z izvajanjem Programa upravljanja območij Natura 2000. Poudarek bo predvsem na pripravi naravovarstvenih smernic na kompleksnih območjih Natura 2000 za načrte trajnostnega gospodarjenja oziroma upravljanja z naravnimi dobrinami, ki so potrebni za ohranjanje ugodnega stanja habitatnih tipov in habitatov vrst na območjih Natura 2000 (glej poglavje 4.2). Ostale naloge, predvidene v PUN2k, bomo izvajali v omejenem obsegu, kolikor bodo dopuščale kadrovske zmožnosti Zavoda oziroma v kolikor bodo vzpostavljeni mehanizmi pogodbenega varstva s strani MOP.

V letu 2008 smo že uvedli novo metodologijo priprave t.i. naravovarstvenih smernic na kompleksnih Natura območjih za načrte prilagojene rabe gozdov v okviru gozdnogospodarskih načrtov enot. Pri pripravi naravovarstvenih smernic na kompleksnih Natura območjih nastaja velika količina podatkov (karte upravljaljskih con, analize stanja ohranjenosti, ekoloških zahtev ipd.), ki jih je treba ustrezno organizirati in shraniti. V letu

2009 bomo organizirali podatkovne zbirke za lažje obvladovanje podatkov, povezanih z naravovarstvenimi smernicami na kompleksnih Natura območjih.

Nadaljevali bomo z razvojem metodologije monitoringa območij Natura 2000 in prenosom le-te na konkretna območja. Vzpostavili bomo povezavo med usmeritvami, navedenimi v naravovarstvenih smernicah in podatki o monitoringu območij in vrst. Postavitev celotnega sistema monitoringa se bo nadaljevala v prihodnja leta.

V povezavi Nature 2000 s kmetijstvom si bomo v sodelovanju s Kmetijsko gozdarsko zbornico prizadevali doseči čim večji vpis novih površin v ukrepe KOP, ki so pomembni za varstvo narave.

V letu 2010 se prilagaja izvajanje Programa upravljanja območij Natura 2000 spremembam finančne perspektive in predpisov EC. Pripravili bomo pregled izvajanja ukrepov iz Programa upravljanja območij Natura 2000.

Novembra 2009 bomo organizirali strokovni posvet s tematiko, vezano na Naturo 2000. Zavod se bo tudi v prihodnjem letu udeleževal srečanj strokovnih delovnih skupin *Direktive o habitatih* in *Direktive o pticah* (Coordination Group on Biodiversity and Nature).

Meja območij Natura 2000 je izdelana na geografskih podlagah v merilu 1:25000, zaradi tega je na nekaterih mestih pregroba. Mejo bomo natančno pregledali in jo na mestih, kjer je vsebinsko najbolj neustrezna prilagodili v merilu 1:5000.

Zavod bo še naprej spremljal in usmerjal delo, povezano z znanstvenimi rezervacijami za kvalifikacijske vrste. Vzdrževali bomo podatkovno zbirko SDF (standard data form), ki je del Naravovarstvenega atlasa. Conacijo območij bomo obnovili z novimi podatki iz projektov, katere koordinira MOP.

Redne naloge:

- spremljanje in usmerjane dela na znanstvenih rezervacijah za kvalifikacijske vrste;
- vzdrževanje podatkovne zbirke SDF;
- obnovitev conacije;
- sodelovanje na srečanjih strokovnih delovnih skupin *Direktive o habitatih* in *Direktive o pticah*.

Razvojne naloge:

- organizacija strokovnega posveta;
- opredelitev podatkovnih nizov za vzdrževanje in povezovanje podatkov iz naravovarstvenih smernic na kompleksnih območjih Natura 2000 in monitoringa;
- prizadevanja za čim večji vpis novih površin v ukrepe KOP, ki so pomembni za ohranjanje narave;
- ureditev vsebinsko najbolj problematičnih delov meje območij Natura 2000 za uporabo v merilu 1:5000.
- pregled izvajanja ukrepov iz Programa upravljanja območij Natura 2000.

4.4.6.2 Območja Natura 2000 – komunikacija

Tako kot v preteklih letih tudi v letu 2009 nadaljujemo s komunikacijo Nature 2000. Komunikacijo bodo izvajale Območne enote s pomočjo Osrednje enote. Naloga, ki izhajajo iz Nature 2000, se težko razdelijo v zgolj informiranje in izobraževanje ter strokovne naloge. Komunikacija Nature 2000 je tesno povezana s strokovnimi nalogami s področja Nature 2000, obe pa temeljita na Operativnem programu – programu upravljanja območij Natura 2000. Komunikacija poteka z različnimi deležniki. Prednostno jo izvajamo na tistih območjih, ki so pomembnejša z vidika ohranjanja ugodnega stanja habitatov in vrst, ter tam, kjer se to zaradi posegov v prostor, ki predstavljajo grožnjo Naturi 2000, sproti pokaže kot nujno.

Velik del komunikacije bo usmerjen v sodelovanje pri procesih prostorskega načrtovanja. Tako bomo nadaljevali s komunikacijo za pripravo posebnih naravovarstvenih smernic za gozdnogospodarske načrte (GGN) gozdnogospodarskih enot, aktivno pa se bomo s posebnimi naravovarstvenimi smernicami in komunikacijo vključili tudi v pripravo načrtov upravljanja voda (NUV), ribiško gojitvenih načrtov ter v druge postopke sprejemanja načrtov rabe naravnih dobrin.

V letu 2009 želimo vzpostaviti bolj tesno sodelovanje s Kmetijsko gozdarsko zbornico, še posebej s Kmetijsko svetovalno službo. Pripravili bomo izobraževanja za kmetijske svetovalce (za območne enote Kmetijske svetovalne službe), nadaljevali pa tudi z že ustaljenim izobraževanjem za kmete in lastnike zemljišč v sklopu njihovih izobraževanj v okviru ukrepov KOP.

Ministrstvu za okolje in prostor bomo nudili strokovno podporo pri komunikaciji sprememb Uredbe o območjih Natura 2000 lokalnim skupnostim. Pri komunikaciji bomo sodelovali tudi z drugimi institucijami (društva, upravljavci zavarovanih območij) in se po potrebi vključevali v njihove komunikacijske aktivnosti. Naturo 2000 bomo predstavili tudi osnovnošolski in srednješolski mladini. Sodelovali bomo tudi z Planinsko zvezo Slovenije.

Komunikacija Nature bo tudi sestavni del projektov, ki se že izvajajo in tistih, za katera bomo finančna sredstva poskušali pridobiti v letu 2009.

Programi komunikacije po posameznih območnih enotah Zavoda

Območna enota Celje

Nadaljevali bomo uspešno komunikacijo Nature preko projekta »Ekorg«, ki ga vodi Mestna občina Celje. V okviru projekta predstavljamo Naturo generaciji 7. razredov na vseh osnovnih šolah v Celju. Pogosto se pokažejo potrebe po intenzivnejšem sodelovanju in predstavitvi vsebin ter ciljev območij Nature, zato načrtujemo več komunikacijskih dogodkov:

- Izvedli bomo komunikacijo za netopirje na Zavodu RS za kulturno dediščino ter komunikacijo z Društvom za proučevanje netopirjev.
- Predvidevamo dva komunikacijska dogodka z Zavodom za gozdove Slovenije, Območno enoto Nazarje in Celje, na kateri bi predstavili kvalifikacijske vrste hroščev ter njihove ekološke zahteve, ki jih je potrebno dosegati za ohranitev vrste in habitata.

Območna enota Kranj

V letu 2009 bo komunikacija Nature obsegala:

- nadaljnjo sprotno in priložnostno komunikacijo manjših in bolj ranljivih posebnih varstvenih območij s poudarkom na lastnikih zemljišč;
- nadaljevanje s priložnostnim komuniciranjem lokalnim skupnostim, društvom in šolam;
- v okviru možnega predstavljanje specifičnih ukrepov KOP lastnikom območij Natura 2000, usmerjanje in strokovno sodelovanje pri izvedbi ukrepov.

Območna enota Ljubljana

Predstavnikom občin bomo predstavili Naturo 2000 ob priložnostih, kot je na primer usklajevanje planskih aktov. Vključevali se bomo v predstavitve programa KOP na našem območju ter v druge pripravljene predstavitve z ustrežno vsebino. Nadaljevali bomo z objavami člankov o Naturi 2000 v lokalnih časopisih.

Območna enota Maribor

Prednostne aktivnosti programa komunikacije v letu 2009 so usmerjene v predstavitev dopolnitev območij Natura 2000 iz leta 2008 ter v nadgradnjo komunikacije z deležniki iz kmetijskega področja. V varovanih območjih bomo intenzivno komunicirali z izbranimi lastniki zemljišč, ki imajo visoko naravovarstveno vrednost in so hkrati tudi zelo ogrožena. Take konkretne primere imamo na območju doline Tople na Koroškem, kjer smo v preteklih letih bili uspešni pri ohranjanju dolinskih travnikov in visokogorskih travišč in bomo delo še nadaljevali. Drugo območje, kjer bomo intenzivneje sodelovali z lastniki, so območja mokrih travnikov v KP Goričko, kjer so v preteklih letih bili izvedeni različni kmetijski ukrepi, ki jim običajno sledi intenzivnejša raba zemljišč, ki ni skladna z varstveni cilji in usmeritvami za ta območja.

Območna enota Nova Gorica

Komunikacijo Nature bomo izvajali priložnostno v okviru izobraževanja o programih KOP s kmetijsko svetovalno službo, v okviru izobraževanja lastnikov gozdov z Zavodom za gozdove, v postopkih sprejemanja prostorskih dokumentov, v postopkih sprejemanja načrtov rabe naravnih virov ter v okviru rednega sodelovanja s pristojnimi službami lokalnih skupnosti ter drugimi pravnimi in fizičnimi osebami. Nadaljevali bomo sodelovanje z osnovnimi in srednjimi šolami in vključevali predstavitve območij NATURE 2000 v naravovarstvene vsebine, ki so predpisane z učnimi načrti za osnovne šole. Več komunikacijskih aktivnosti za splošno javnost, lokalne prebivalce načrtujemo ob svetovnem dnevu mokrišč ter v okviru evropske noči netopirjev.

Območna enota Novo mesto

V letu 2009 bomo komunikacijo na območjih Natura 2000 izvajali ob priložnostnih dogodkih v sodelovanju z Zavodom za gozdove in v okviru izobraževanja KOP programov, če bo dogovorjeno medsebojno sodelovanje s KGZS. Večje aktivnosti komunikacij bomo posvetili lastnikom in upravljavcem ogroženim zatočišč netopirjev, območjem ob reki Krki in območju Gorjancev, predvsem zaradi dosedanje neuskrajene rabe in zaradi obvez iz operativnega programa upravljanja območij Natura 2000 za obdobje 2007-2013. Nadaljevali bomo s sodelovanjem z osnovnimi in srednjimi šolami v okviru sodelovanja pri izvajanju naravoslovnih dni in s samostojnimi predavanji.

Območna enota Piran

Posebej načrtovanih aktivnosti v letu 2009 na piranski območni enoti ne bomo izvajali, predvidevamo pa vključevanje komuniciranja vsebin habitatne direktive pri vključevanju v proces prostorskega planiranja in v okviru sodelovanja pri pripravi NUV za povodje Jadranske reke z morjem.

4.5 Naravne vrednote

Zavod bo v letu 2009 nadaljeval z nalogami s področja naravnih vrednot, ki so bile začete v letu 2008, poudarek bo na vrednotenju ekosistemskih, geoloških in hidroloških naravnih vrednot. Nadaljeval bo tudi s spremljanjem stanja naravnih vrednot in opravljal redne naloge, ki jih določata Zakon o ohranjanju narave in Zakon o varstvu podzemnih jam. Podrobnejše naloge so navedene v nadaljevanju.

Na področju geomorfoloških podzemeljskih naravnih vrednot (jame) bo Zavod opravil naloge, ki mu jih narekuje Zakon o varstvu podzemnih jam. V kolikor bo MOP zagotovilo sredstva za sklenitev pogodb o skrbništvu za jame, kot narekuje to Program upravljanja območij Natura 2000, bo Zavod pripravil strokovne predloge za sklenitev pogodbe. Na ogroženih in biološko pomembnejših jamah se bo nadaljevala komunikacija z jamarskimi društvi. Komunikacija se izvaja v sodelovanju z Jamarsko zvezo Slovenije.

V letu 2009 se bo nadaljevalo dopolnjevanje zapisov v bazi podatkov Naravovarstvenega atlasa, ki bo temeljilo na spremljanju stanja naravnih vrednot in na oblikovanih metodologijah vrednotenja posameznih zvrsti NV. Zavod bo v letu 2009 pregledal 10% naravnih vrednot. Skupaj z Ministrstvom in ARSO bomo v skladu z zakonodajo oblikovali protokole postopkov dela ob spremembah in dopolnitvah Pravilnika o določitvi in varstvu NV.

Na področju drevesnih naravnih vrednot se bo nadaljevalo vrednotenje dreves na terenu, ter pridobilo podatke o izjemnih drevesih, ki jih zbirajo OE ZGS. Pri geoloških naravnih vrednotah se bo nadaljevalo delo skupine za geologijo, ki bo na podlagi nastavljenega projekta vrednotenja geoloških NV izdelala tipologijo geoloških naravnih vrednot. Na področju ekosistemskih in hidroloških NV bo v letu 2009 največ dela usmerjenega v analize obstoječih vpisov v bazi podatkov ter pripravi dolgoročnih načrtov dela za vsako posamezno področje (projekti). Rezultati projektov bodo izdelane metodologije vrednotenja posameznih zvrsti naravnih vrednot.

Redne naloge:

- predlogi za spremembo *Pravilnika o določitvi in varstvu naravnih vrednot* (Uradni list RS, št. 70/06) na podlagi kriterijev vrednotenja drevesnih naravnih vrednot, gozdnih rezervatov ter terenskega preverjanja stanja NV v letih 2007, 2008 in 2009 in oblikovanje protokolov dela;
- dopolnjevanje podatkov v bazi Naravovarstvenega atlasa;
- priprava letnega poročila o stanju zaprtih jam in priprava predloga onesnaženih jam za čiščenje, kot to zahteva 13. člen *Zakona o varstvu podzemnih jam* (Uradni list RS, št. 2/04);
- priprava predloga določitve režima vstopa v jame na podlagi novih podatkov, kot to določa 10. člen *Zakona o varstvu podzemnih jam* (Uradni list RS, št. 2/04) ;

- terensko preverjanje naravnih vrednot, ki so v registru naravnih vrednot; v letu 2009 bo na terenu pregledanih približno 10 odstotkov vseh naravnih vrednot;
- komunikacija vsaj štirih jam z jamarskimi, turističnimi in ostalimi društvi, ki so predvidene za ukrepe skrbništva ali koncesijske uredbe Vlade RS.

Razvojne naloge:

- grafični izris podslojev drevesnih naravnih vrednot (skupine dreves) v Naravovarstvenem atlasu;
- analiza ekosistemskih NV in nastavitvev dolgoročnega projekta vrednotenja ekosistemskih NV;
- določitev tipologije geoloških NV;
- določitev enotnih metod za opredelitev in izris naravnih vrednot, ki bi jih zaradi svoje občutljivosti lahko ogrožalo povečano obiskovanje ali ogledovanje (oznaka »OP« v registru naravnih vrednot);
- analiza hidroloških NV (v povezavi z osnutkom tipologije, izdelanim v letu 2008) v smislu nadaljevanja razvoja metodologije presojanja posegov na NV in nastavitvev dolgoročnega projekta za vrednotenje hidroloških NV;
- izdelava vzorca strokovnih podlag (v skladu s 5. odstavkom 45. člena ZON-UPB2) za pogodbeno varstvo ali skrbništvo v skladu z uresničevanjem ciljev PUN2k (na področju varstva jam);
- strokovna pomoč Zavoda Ministrstvu za okolje in prostor pri sprejemanju podzakonskih aktov na področju varstva mineralov in fosilov;

Izvajanje razvojnih nalog, predvidenih za leto 2009, bo vezano tudi na to, ali bodo vzpostavljeni mehanizmi pogodbenega varstva, skrbniških pogodb in koncesij na NV s strani MOP in ARSO.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za naravne vrednote, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod.

	ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Naravne vrednote		3,0%	6,3%	5,3%	10,3%	14,2%	11,6%	10,4%	4,9%	7,5%
Skupaj predvidena poraba časa za naravne vrednote v letu 2008										7,5%

4.6 Splošno spremljanje stanja ohranjenosti narave

Spremljanje stanja ohranjenosti narave bomo izvajali zlasti na varovanih (naravne vrednote, območja Natura 2000 in EPO) in zavarovanih območjih. V manjšem obsegu bomo izvajali tudi

spremljanje stanja biotske raznovrstnosti izven območij z naravovarstvenim statusom. Spremljanje stanja ohranjenosti narave izvajamo načrtno ali priložnostno.

Načrtno spremljanje stanja narave bo v letu 2009 obsegalo:

- spremljanje stanja naravnih vrednot (glej poglavje 4.5);
- redno spremljanje stanja ob morebitnem izvajanju obsežnejših posegov v naravo;
- spremljanje stanja narave pri posegih v naravo na podlagi predhodnega dogovora z izvajalci.

Občasno spremljanje stanja narave bo potekalo v okviru terenskih ogledov, opravljenih zlasti pri reševanju prejetih vlog za posege v naravo ter v okviru izdelave naravovarstvenih smernic. Nadalje bomo razvijali načine spremljanja stanja na terenu, s posebnim poudarkom popolnejšega dokumentiranja terenskih ugotovitev.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za spremljanje stanja, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsE	Zavod
Spremljanje stanja	1,6%	3,6%	1,6%	1,5%	9,2%	5,9%	1,2%	0,0%	2,5%
Skupaj predvidena poraba časa za splošno spremljanje stanja v letu 2009									2,5%

4.7 Dejavnosti, vezane na zavarovana območja, vključno s pripravo strokovnih predlogov

Zavod se bo skladno z določili ZON pri delu na zavarovanih območjih še naprej intenzivno povezoval z upravljavci, kjer pa ti niso določeni, bo sodeloval z ustanovitelji in ostalimi deležniki, z namenom zagotavljanja pogojev za doseganje ciljev zavarovanja posameznih območij. Poudarek bo še naprej na zagotavljanju enotnosti metod in na jasni razmejitvi nalog med ustanovitelji zavarovanih območij, upravljavci in Zavodom. V sodelovanju z MOP in lokalnimi skupnostmi bo Zavod sodeloval pri pripravi strokovnih predlogov za pripravo različnih ukrepov ohranjanja narave, vključno z ukrepi iz Operativnega programa upravljanja območij Natura 2000.

Strokovni predlogi za zavarovanje območij so podrobno predstavljeni v poglavju 4.7.1, v tem poglavju pa posebej poudarjamo, da bomo za potrebe lokalnih skupnosti pripravljali strokovne predloge za ohranjanje zavarovanih območij, ki so jih ustanovile lokalne skupnosti, in za ohranjanje naravnih vrednot, ki so jih zavarovale lokalne skupnosti. Pri vključevanju javnosti v različne postopke, vezane na pripravo zavarovanj območij in izvajanja drugih ukrepov ohranjanja narave, bo Zavod načrtoval in izvajal tudi ustrezne

komunikacijske aktivnosti. V sodelovanju s skrbnikom baze podatkov o zavarovanih območjih ARSO bo Zavod sodeloval tudi pri pravilni grafični interpretaciji meja.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za naloge, povezane z zavarovanimi območji, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Strokovne podlage	3,8%	2,3%	5,0%	4,5%	3,5%	1,4%	4,9%	0,1%	2,7%
Zavarovana območja	1,2%	1,4%	0,3%	2,0%	3,5%	3,5%	6,5%	0,4%	1,6%
Skupaj predvidena poraba časa za zavarovana območja v letu 2009									4,3%

4.7.1 Strokovni predlogi za ukrepe varstva

V skladu s programom MOP in po konkretnih projektih MOP bo Zavod v letu 2009 izdelal strokovne predloge za pripravo uredb vlade o zavarovanju posameznih krajinskih ali regijskih parkov in drugih zavarovanih območij oz. za izvedbo drugih ukrepov varstva naravnih vrednot državnega pomena. Predvidena je izdelava strokovnega predloga za zavarovanje Planinskega polja, oddaja strokovnega predloga za KP Dragonjo ter ažuriranje strokovnega predloga za RP Kozjansko. Predvidene so aktivnosti v zvezi s postopkom ustanovitve krajinskega parka Radensko polje, sodelovanje pri nadaljevanju aktivnosti v zvezi z regijskim parkom Kamniško-Savinjske Alpe ter sodelovanje pri novelaciji zakona o Kozjanskem ter Triglavskem narodnem parku. Predvidena je izdelava upravljavskih načrtov za Krajinska parka Ljubljansko Barje in Strunjan, v teku pa je priprava upravljavskega načrta za KP Goričko ter aktivnosti v zvezi s pripravo upravljavskih načrtov za KP Kolpa in KP Sečoveljske soline. Skladno s konkretnimi projekti MOP bo sodelovanje obsegalo tudi sooblikovanje vsebine uredb ter strokovne predstavitve na vladni in lokalni ravni za navedena in tudi druga območja, ki so že v procesu razglasitve.

V skladu s ciljem 2012 Konvencije o biološki raznovrstnosti in obveznostmi, ki izhajajo iz protokola o posebej zavarovanih območjih in biološki raznovrstnosti Sredozemskega morja Barcelonske konvencije, bomo pripravili strokovni predlog za sprejem vladne uredbe za naravni spomenik Debeli rtič. Predvideno je zbiranje gradiva za pripravo strokovnega predloga za zavarovanje Gorjancev.

4.8 Strokovni nadzor nad izvajanjem naravovarstvenih nalog

Strokovni nadzor nad izvajanjem naravovarstvenih nalog se zagotavlja s sistemom organizacije Zavoda in organizacijo področja ohranjanja narave v Sloveniji.

Nadaljevali bomo z aktivnostmi, ki jih Zavod izvaja na področju strokovnega nadzora v okviru naslednjih sklopov nalog:

- zagotavljanje usklajenega strokovnega razvoja naravovarstvenih nalog in aktivnosti;
- razvijanje in vzdrževanje enotnih pristopov k reševanju nalog in problemov;
- razvijanje enotnih metodologij in dobrih praks s področja ohranjanja narave skladno s strokovnimi in pravnimi izhodišči;
- zagotavljanje enotnih izhodišč pri izvajanju ukrepov varstva narave;
- strokovni nadzor nad izvajanjem naravovarstvenih nalog, ki jih ne izvajamo kot javna služba.

4.9 Ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave in naravovarstvene akcije

Ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave in pojavljanje v javnosti in medijih je pomemben element delovanja Zavoda. Na Zavodu posvečamo pozornost delu s čim več različnimi javnostmi in s čim bolj raznolikimi pristopi.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za osveščanje in informiranje javnosti, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Stiki z javnostjo, predstavitve	3,6%	1,5%	1,1%	1,9%	5,2%	5,3%	7,8%	5,6%	4,0%
Publikacije, razstave, akcije	3,5%	1,5%	0,9%	4,6%	5,6%	5,3%	2,5%	1,9%	2,8%
Skupaj predvidena poraba časa za odnose z javnostjo in predstavitve Zavoda v letu 2009									6,8%

4.9.1 Ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave

Ozaveščanje bo potekalo kot sistematičen in usmerjen proces vplivanja na oblikovanje naklonjenosti javnosti do ohranjanja narave. V javnosti so se »prijele« nekatere teme, kot je ozaveščanje o pomenu postavitve ograj za dvoživke, cvetenje velikonočnice, opazovanje srednjih detlov, evropske noči netopirjev in nočnih metuljev. O teh dogodkih bomo poročali tudi v letu 2009. Območna enota Nova Gorica bo z Zvezo organizacij tehnične kulture Slovenije in Zavodom Rdeči apolon sodelovala pri organizaciji in izvedbi biološkega tabora za osnovnošolce. Območna enota Novo Mesto bo z Občino Metlika, Črnomelj, Semič in Krajskim parkom Kolpa sodelovala pri organizaciji in izvedbi delavnic za lastnike zemljišč na naravnih vrednotah in zavarovanih območjih belokranjskih steljnikov.

Med redne naloge dela z različnimi javnostmi sodijo:

- priprava dogodkov na temo ohranjanja narave;
- skrb za pojavljanje in predstavljanje Zavoda v javnosti in za njegovo širšo prepoznavnost;
- obveščanje javnosti o delu Zavoda;
- ažuriranje spletne strani Zavoda;
- ažuriranje spletne strani Posredovalnice informacij Konvencije o biološki raznovrstnosti;
- obveščanje notranje javnosti o poročanju medijev o področju naravovarstva in o pojavljanju Zavoda v medijih;
- priprava in organizacija strokovnih srečanj za zaposlene.

Odnose z javnostmi oz. ozaveščanje javnosti o pomenu ohranjanja narave bomo izvajali s pomočjo vseh "orodij", ki se uporabljajo pri delu z različnimi javnostmi. Tako bomo spremljali število objav, kjer se pojavlja Zavod, pripravljali sporočila za javnost, novinarske konference, pripravljali dogodke ob otvoritvah, pomembnih naravovarstvenih dneh (Svetovni dan mokrišč, Dan Zemlje,...) in se ukvarjali tudi z interno javnostjo. Še naprej bomo poglobljali vezi z mediji in si tudi v letu 2009 prizadevali za nastope v prepoznavnih medijih, kot so RTV, Delo in Dnevnik in drugi.

V letu 2009 načrtujemo ureditev Zavodove fototeke (digiteke), ki bo predstavljala fotoarhiv delovanja Zavoda, obsegala pa bo tudi fotodokumentacijo stanja na terenu.

V letu 2009 bomo izdali dva zbornika z zaključki biološkega tabora, in sicer Zbornik Brkini 2007, ter Zbornik Budanje 2008. Za potrebe promocije bomo razvili in uokvirili 20 fotografij. Ponatisnili bomo tudi zloženko o Dovžanovi soteski.

4.9.2 Naravovarstvene akcije (razstave, označevalne table, brošure in druge akcije)

V letu 2009 bomo naravovarstvene akcije izvajali skladno z razpoložljivimi sredstvi, namenjenimi javni službi. Prednostno bomo izvajali akcije, ki zaradi pomanjkanja sredstev niso bile izvedene v letu 2008 in nadaljevali z izvajanjem akcij po prioritetah, kot je prikazano v tabeli.

V tabeli so zapisane predvidene naravovarstvene akcije v letu 2009:

(V skrajno desnem stolpcu tabele, 'Prioriteta', so navedene številke 1 in 1a. Prioriteta 1a se nanaša na akcije, ki so zaradi nerazpoložljivosti finančnih sredstev ostale iz leta 2008. Akcije bodo po prioritetenem vrstnem redu realizirane glede na razpoložljiva sredstva. Vpisane so tudi predvidene akcije, financirane iz drugih virov.)

Označevalne table - obnova in postavitve novih tabel		
ObmE	Naslov	Prioriteta
CE	Označitev Krvavica, obnovitev NV in zloženka	1a
KR	Označitev Ledine pri Ratečah in zloženka	1
NM	Označitev Rumeni sleč (iz programa 2008)	1a
	Označitev Klevevž (iz programa 2008)	1a
	Označitev Litiotidne školjke ob Sušici (iz programa 2008) in zloženka	1a
	Označitev Ribniki Prelesje	1
	Označitev Žiberščica	1
	Označitev Jazbina, popravilo vrat, sanacija vhoda in info list o netopirjih	1
NG	Označitev – Trnovski gozd (3 pojasnjevalne table) (iz programa 2008)	1a
Publikacije		
Naslov		
CE	Bonton »Na obisku v gorah«	1
Drugo		
Naslov		
KR	Sanacija NV Mejačev hrast v Komendi	1
LJ	Sanacija NV Škofji loki – domača kostanja	1
LJ	Čiščenje NV Kadice	1
LJ	Sanacija NV Rakov Škocjan	1
MB	Sanacija gnezd bele štorklje	1
NG	Zadlog – sanacija lipe pri Majnaku	2
NM	Obnova okna v cerkvenem zvoniku – Cerkev v Dragovanji vasi	1
	Soorganizacija natečaja za najboljšo fotografijo (Sodelovanje z Dolenjskim listom)	1
PI	Sanacija brežin Stjuže	1
	Vzdrževanje travnika pri Sv. Nikolaju	1
	Sanacija hrastov v Pregari	1

4.9.3 Izpolnjevanje določil Zakona o dostopu do informacij javnega značaja

V letu 2009 je predvideno tekoče reševanje vlog prosilcev za dostop do informacij javnega značaja in za ponovno uporabo informacij javnega značaja v skladu z Zakonom o dostopu do informacij javnega značaja (ZDIJZ-UPB2) (Uradni list RS, št. 51/06; 117/06 - ZDavP-2) in Uredbo o posredovanju in ponovni uporabi informacij javnega značaja (Uradni list RS, št. 76/05, 119/07).

5 Druge dejavnosti

Poglavje obsega zunanje projekte, sodelovanje zaposlenih v različnih svetih in drugih telesih in aktivno udeležbo sodelavcev Zavoda na strokovnih srečanjih.

5.1 Zunanji projekti s področja varstva narave

Zavod v zunanje projekte prijavlja aktivnosti in naloge, ki izhajajo iz vsebine Nacionalnega programa varstva narave in PUN2k. Posebej se bomo trudili za aktivno povezovanje drugih sektorjev z zahtevami ohranjanja narave, še posebej s področja rabe naravnih dobrin. Preko projektov Zavod tudi vzpostavlja tesnejše povezovanje z drugimi ustanovami na področju naravoslovja in z upravljavci zavarovanih območij.

Na področju ohranjanja biotske raznovrstnosti Zavod pri oblikovanju projektnih idej največjo pozornost posveča vrstam, njihovim habitatom in habitatnim tipom, ki najhitreje izginjajo – barja, močvirja, mokrotna in vlažna travišča, podzemeljski habitatni tipi, celinske, obalne in morske vode. Zavod v skladu z PUN2k v projektih tudi vzpostavlja principe upravljanja z območji Natura 2000.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za zunanje projekte, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsE	Zavod
Projekti	0,0%	5,0%	0,0%	1,1%	1,7%	2,6%	3,7%	4,8%	2,5%
Skupaj predvidena poraba časa za zunanje projekte v letu 2009									2,5%

5.1.1 Potekajoči projekti

Finančni mehanizem LIFE

- Varstvo biodiverzitete reke Mure (BIOMURA)

Projekt poteka v okviru programa LIFE – Narava, katerega nosilec je Inštitut za vode RS, Zavod pa sodeluje kot partner. V letu 2009 bo organizirana regionalna delavnica projekta in izvedene druge promocijsko-informativne dejavnosti. ZRSVN bo aktivno sodeloval kot konzultant pri načrtovanju in izvedbi ukrepov (konkretnih akcij na terenu), s članki v glasilu ter na delavnicah s komunikacijami Nature 2000.

Finančni mehanizem »Posel & Biodiverziteteta (*Business & Biodiversity*)«

- Projekti v okviru Barcelonske in Alpske konvencije

V letu 2009 bomo zaključili z aktivnostmi, predvidenimi v sporazumu o sodelovanju med Zavodom in Uradom za mednarodno sodelovanje Kneževine Monako za obdobje 2007-2009. Navedene aktivnosti vključujejo dokončanje kartiranja morskih obalnih habitatnih tipov in drugo fazo sanacije brežin Stjuže (izvajalec OE Piran), zaključek aktivnosti ohranjanja biotske in krajinske pestrosti na Pokljuki (izvajalec Triglavski narodni park). OE Kranj bo dokončala predstavitev načrtov gospodarjenja na izbranih površinah narcisnih travnikov, pripravila monografijo in spremljajoči posvet na temo »Ohranjanje narcisnih travnikov in biotske raznovrstnosti v Jeseniških rovtih« ter pričela z monitoringom zasedenosti gnezdilnic na celotnem območju Jelovice. Na OE Nova Gorica bodo zaključili pripravo informacijskih tabel za naravni spomenik Divje Jezero.

V letu 2009 je predvideno tudi oblikovanje programa aktivnosti, ki bi lahko bile predmet sodelovanja Zavoda in Urada za mednarodno sodelovanje Kneževine Monako v naslednjem triletnem obdobju.

5.1.2 Načrtovani projekti

Zavod bo v letu 2009 spremljal objave razpisov za pridobitev evropskih ali drugih sredstev za ohranjanje biodiverzitet in varstvo naravnih vrednot.

- Ohranimo želvo v slovenskem morju

V letu 2008 je Zavod RS za varstvo narave v projekt vključil tudi Zavod Biocen, ki operativno izvaja aktivnosti, predvidene v projektu. Omenjeno sodelovanje naj bi se nadaljevalo tudi v letu 2009, ko je ob običajnih aktivnostih, tj. sodelovanju z ribiči, zbiranju podatkov in označevanju izpuščenih želv, predvidena izdelava krajšega filma o sredozemskih morskih želvah, želvah v slovenskem morju in o projektu Ohranimo želvo v slovenskem morju.

Finančni mehanizem LIFE + Narava 2008

- »Ohranjanje in upravljanje z mokrišči v Sloveniji – Priročnik dobre prakse in upravljavska baza podatkov (WETMAN)«

Zavod je kot vodilni partner v letu 2008 prijavil projekt »Ohranjanje in upravljanje z mokrišči v Sloveniji – Priročnik dobre prakse in upravljavska baza podatkov (WETMAN)«. Prijava je temeljila na vsebini lanske zavrnjene prijave na LIFE + Narava 2007. V letu 2008 smo v sodelovanju s partnerji ZGS, IzVRS, ZZRS, RTV Slovenija, Občinama Kranjska Gora in Ruše ter zasebnim podjetjem LUZ prijavo še izboljšali in odpravili napako z razpisa 2007. V zadnji fazi smo besedilo prijave uskladili tudi s Sektorjem za politiko ohranjanja narave MOP in s cilji PUN2k. V letu 2009 bodo naloge za Zavod predvsem odgovarjanje na zahteve Evropske

Komisije v načrtovanih fazah ocenjevanja projektnega predloga. Začetek projekta je načrtovan v februarju 2010.

Cilji projekta »WETMAN« so:

- Izdelava celovite sistemske rešitve ohranjanja mokrišč v Republiki Sloveniji, s čimer se bo ohranjalo ali vzpostavljalo ugodno stanje evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov;
- Izdelava priročnika dobre prakse upravljanja na izbranih tipih mokrišč na območju celotne Slovenije;
- Določiti pristojnosti in odgovornosti različnih sektorjev na območjih mokrišč, kar naj bi odpravilo sektorska nesoglasja in pomanjkanja upravljanja po načelu prelaganja odgovornosti;
- Vključevanje načela participacije in medsebojno sodelovanje med sektorji pri izdelavi sektorskih načrtov;
- Izvesti terenske in ozaveščevalne naravovarstvene akcije, ki bodo pripomogle k ohranitvi in izboljšanju stanja evropsko pomembnih vrst in habitatnih tipov;
- Izdelati nadgradnjo naravovarstvenega atlasa z bazo, ki bo pripomogla k upravljanju z območji Natura 2000;

Finančni mehanizem LIFE + Narava 2009

Zavod se bo po potrebi vključil v sodelovanje pri pripravi projektov za razpis v letu 2009.

Evropsko teritorialno sodelovanje – CILJ 3: *Transnacionalno sodelovanje – Program Jugovzhodna Evropa*

- »Upravljanje z naravovarstveno pomembnimi območji z vidika zagotavljanja regionalnega trajnostnega razvoja (NATREG)«

Zavod je kot vodilni partner v letu 2008 prijavil projekt »Upravljanje z naravovarstveno pomembnimi območji z vidika zagotavljanja regionalnega trajnostnega razvoja (NATREG)«. Projekt je bil izbran v prvi fazi prijave in bo verjetno do februarja 2009 v drugi fazi odločanja razpisne komisije nadzornega odbora območja Jugovzhodna Evropa. V projekt so vključene deželne pisarne Veneta, Emilie-Romagne, Koroške, Štajerske, trije partnerji s Koprivniške županije v Republiki Hrvaški, dva partnerja iz AR Vojvodine in Ministrstvo RS za okolje in prostor ter Regionalni center za okolje Ljubljana iz Slovenije. Trajanje projekta je 28 mesecev. Začetek projekta je načrtovan v drugem tromesečju leta 2009.

Evropsko teritorialno sodelovanje – CILJ 3: *Transnacionalno sodelovanje – Program MEDITERAN*

- *Mreža zavarovanih morskih območij Sredozemskega morja – sever*

Organizacijo projektne prijave in prijavitelj oziroma vodilni partner projekta bo WWF Francija, Zavod pa bo sodeloval kot partner. Sodelovanje v projektu MEDPAN NORTH 2 predvideva več

aktivnosti, od udeležbe na delavnicah, spremljanja stanja vrst iz habitatne direktive in organizacije strokovnega srečanja. V kolikor bo projekt v letu 2009 oddan na razpis in potrjen, bodo v letu 2010 realizirane predvsem aktivnosti, vezane na udeležbo na strokovnih srečanjih in pa na pripravo projektov spremljanja stanja vrst in postavitve naravi prijaznih priveznih mest na izbranem zavarovanem območju.

Evropsko teritorialno sodelovanje – CILJ 3: Čezmejno sodelovanje

▪ Slovenija – Avstrija:

- *GEOPARK – Dežela okrog Pece*

Zavod se je v projekt vključil kot partner, odgovoren za izdelavo strokovnih podlag bodočega geoparka, kot jih zahteva mednarodno združenje geoparkov. Zavod bo v projektu v sodelovanju z zunanjimi strokovnjaki izdelal enotno strategijo vrednotenja geoloških naravnih vrednot na območju Slovenije in na čezmejnem območju prihodnjega geoparka. Prijava projekta je v skladu s Strategijo za varstvo kulturne dediščine in naravnih vrednot v Republiki Sloveniji, ki je v skladu z mednarodnimi pravnimi instrumenti in aktivnostmi, in ki je bila leta 2007 potrjena s sklepom Vlade RS.

- *karavanke@prihodnost.eu – Gospodarjenje z naravo v evropski regiji prihodnosti*

Projekt je nadaljevanje projekta Phare Karavanke v katerem je Zavod sodeloval v letu 2006. V projektu se bo iskalo rešitve za trajnostni razvoj čezmejnega območja Karavank v skladu z izhodišči varstva okolja in ohranjanja narave. Cilj projekta je aktiviranje naravnih potencialov Karavank, urediti turistično in učno-informativno infrastrukturo na območju v skladu z ohranjanjem biotske pestrosti Karavank. Zavod bo izdelal strategijo ohranjanja narave na konfliktnih območjih (območjih razvoja turističnih centrov).

▪ Slovenija – Hrvaška:

- *Kali, ribniki in izviri: Naša preteklost-naša prihodnost (Viri življenja)*

Prijavitelj oziroma vodilni partner projekta je občina Črnomelj, Zavod pa v projektu sodeluje kot partner. Projekt je osnovan na zelo uspešnem projektu 1001 kal-1001 zgodba o življenju, ki ga je vodil Zavod. Projekt se bo prenesel na čezmejno območje Bele Krajine, kjer sta varstvo biodiverzitete in ohranjanje vodnih virov tesno povezana in podobna razmeram na Krasu. Zavod bo sodeloval s strokovnimi nalogami v zvezi z ohranjanjem in renaturacijami vodnih virov, inventarizaciji ter spremljanju stanja biodiverzitete na območjih kalov in vodnih virov.

- *ECO- Drava*

Zavod se je v letu 2008 vključil v prijavo projekta »ECO-Drava«. Projekt je nadaljevanje projekta Phare »Trajnostno upravljanje območja reke Drave« v katerem je Zavod sodeloval v letih 2005 in

2006. Cilj projekta je zagotavljanje čezmejnega trajnostnega upravljanja s porečjem reke Drave (izdelava dolgoročnega načrta rabe območja), ter zagotoviti trajno izmenjavo podatkov med partnerji na čezmejnem območju. Izdelal se bo projekt in tehnična dokumentacija obnove migracijskih poti ter izvedla pilotna obnova prehodnosti vodotoka.

- **Slovenija – Italija:**

V prvem tromesečju leta 2009 bo razpisan drugi razpis čezmejnega sodelovanja med Slovenijo in Italijo, v katerega se bo Zavod verjetno vključil z naravovarstvenimi vsebinami.

Norveški finančni mehanizem

- Po sledih naravne in kulturne dediščine Savinjske regije

Zavod se je v letu 2008 vključil v partnerstvo projektne prijave »Po sledih naravne in kulturne dediščine Savinjske regije«. Prijavitelj projekta je Regionalna razvojna agencija Celje. Zavod bo sodeloval pri strokovnih naravovarstvenih vsebinah: naravovarstvena analiza območja, priprava strokovnih vsebin za materiale za osveščanje javnosti (table, zloženke) in priprava ter izvedba izobraževanja za ključne akterje na območju. Projekt naj bi se začel izvajati v letu 2009 in naj bi trajal 3 leta.

4. os Programa razvoja podeželja 2007 - 2013 - LEADER projekti

- Revitalizacija belokranjskih steljnikov

Zavod se je v letu 2008 vključil v pripravo projekta Ohranjanja belokranjskih steljnikov v okviru prijave na LEADER projekt LAS Dolenjska in Bela Krajina. V projektu bo Zavod sodeloval kot partner, ki se bo vključeval v akcije pri izdelavi strokovnih vsebin na označevalnih tablah in promocijskem gradivu ter promociji obstoječih podukrepov KOP za ohranjanje steljnikov.

Krepitev regionalnih razvojnih potencialov

V letu 2009 so možne tudi prijave na razpis za Krepitev regionalnih razvojnih potencialov, kjer lahko Zavod sodeluje kot partner, ki pokriva naravovarstvene vsebine pri kandidaturah občin na razpise za tovrstne projekte.

5.1.3 Poprojektne aktivnosti

Za zaključene projekte, katerih nosilec je bil Zavod, bomo v omejenem obsegu izvajali poprojektne aktivnosti.

LIFE NATURA 2000 v Sloveniji – upravljavski modeli in informacijski sistem

Za končno poročilo projekta je bil izdelan tudi načrt poprojektne aktivnosti, t.i. *LIFE-after-LIFE* plan. Le-tega bomo izvajali in spremljali stanje na projektnih območjih v smislu zagotavljanja trajnosti učinkov projekta.

V sklopu poprojektne aktivnosti bomo tudi letos izvedli štetje velikonočnic na Boletini (v času cvetenja), štetje koscev v Jovsih in srednjih detlov v Dobravi.

Informacijski sistem o stanju morskega okolja v Tržaškem zalivu

Sam projekt se je v letu 2008 formalno zaključil, vsebinsko, tj. z vidika spremljanja stanja, se pa nadaljuje tudi v letu 2009. Aktivnosti Zavoda RS za varstvo narave bodo obsegale vzdrževanje podvodne kamere, nameščene na območju NS Rt Madona, spremljanje stanja habitatnih tipov na območju, kjer je nameščena kamera, ter zagotavljanje prenosa slike na svetovni splet.

5.2 Sodelovanje v zunanjih strokovnih in drugih telesih

Zaposleni na Zavodu bodo v letu 2009 v skladu z ustreznimi akti sodelovali najmanj v sledečih svetih in komisijah:

- Zavod za gozdove Slovenije, Svet zavoda (1 član) in Zavod za gozdove Slovenije, sveti območnih enot (13 članov);
- revizijske podkomisije za revizijo vodnogospodarskih projektov pri Ministrstvu za okolje in prostor, Agencija RS za okolje, območne pisarne;
- različne občinske komisije, sveti, zavodi, regionalne organizacije (npr. Regionalni razvojni svet Gorenjske – skupina za okolje in infrastrukturo);
- Upravni odbor za izvajanje Programa pobude Skupnosti INTERREG IIIA SLOVENIJA–ITALIJA;
- Nadzorni odbor za izvajanje Programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013;
- Skupni upravni odbor IPA – Adriatic CBC Program.

Predvidena poraba časa za navedene aktivnosti je vključena v nalogi "Stiki z javnostjo".

5.3 Aktivne udeležbe na strokovnih srečanjih doma in v tujini, priprava strokovnih posvetov ter drugo mednarodno sodelovanje

V letu 2009 bomo zaposleni na Zavodu sodelovali na konferencah, posvetih in srečanjih v tujini in v Sloveniji. V nadaljevanju so omenjene nekatere od aktivnih udeležb, za katere so naslovi že znani. Med letom pa se bomo sprti odločili tudi za udeležbe na nekaterih strokovnih srečanjih in drugih pomembnejših dogodkih, na katere bomo povabljeni.

Tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za aktivne udeležbe na strokovnih srečanjih, in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Strok. sreč., seminarji, konf.	1,1%	1,1%	0,0%	2,7%	3,1%	1,4%	3,1%	3,0%	2,1%
Skupaj predvidena poraba časa za udeležbo na strokovnih srečanjih v letu 2009									2,1%

5.3.1 Aktivne udeležbe na strokovnih srečanjih doma in v tujini

Zaposleni na Zavodu smo v zadnjih letih utrjevali svoj položaj v mednarodni strokovni javnosti. Tudi v letu 2009 je predvidenih zmerno število obiskov v tujini. Izhodišče je t.i. »aktivnost« udeležbe, torej zaposleni s svojimi prispevki aktivno sodelujejo na konferencah in strokovnih srečanjih.

Predstavniki Zavoda bo sodeloval na redni letni skupščini organizacije EUROSITE. Udeležili se bomo kongresa na temo CPVO v Nemčiji. V Belgiji se bomo udeležili mednarodnega kolokvija »Defense and Nature«. V mednarodni strokovni javnosti bomo poskusili tudi predstaviti Naravovarstveni atlas. Na Poljskem bo s prispevkom »Modeli in vzroki za stanje primernosti bivališč ruševca v območjih Natura 2000« zaposleni sodeloval na konferenci »5th International Black Grouse Conference«. Sodelovali bomo tudi na četrtem evropskem posvetu o gozdni pedagogiki. Na Portugalskem bomo v okviru srečanja evropske mreže geoparkov predstavili projekt geoparka Idrija. Udeležili se bomo tudi rednega srečanja nacionalnih koordinatorjev protokola SPA in konference »2nd International Conference on progress in Marine Conservation in Europe 2009« v Nemčiji. Zaposleni Zavoda bo sodeloval tudi na mednarodni konferenci IUFRO (The International Union of Forest Research Organizations) na Slovaškem.

Od posvetov v Sloveniji se bo zaposleni s prispevkom »Južne vrste metuljev in spremembe klime v Sloveniji« udeležil drugega slovenskega entomološkega simpozija.

5.3.2 Priprava strokovnih posvetov

Novembra 2009 bomo organizirali strokovni posvet na temo desete obletnice Zakona o ohranjanju narave.

5.3.3 Drugo mednarodno sodelovanje

Zavod ima podpisano izjavo o sodelovanju s sorodno institucijo SNH (Scottish Nature Heritage), s katero bo sodeloval tudi v letu 2009.

Še naprej pa bomo sodelovali tudi z mednarodno organizacijo EUROSITE, katere član je Zavod.

5.4 Izobraževanje delavcev ZRSVN in sodelovanje na posvetovanjih

Izobraževanje delavcev zajema izobraževanja s področja dela (tako strokovno kot tudi splošno področje), računalniška izobraževanja, tečaje tujih jezikov in podiplomski študij. Izobraževanja bodo potekala v organizaciji Zavoda ali pa se bodo delavci udeležili izobraževanj zunanjih izvajalcev, tako doma kot v tujini. Pri strokovnem izobraževanju bo poudarek na delavnicah s področja našega dela v organizaciji Zavoda. Delavci se bodo udeležili tudi strokovnih seminarjev in delavnic zunanjih izvajalcev. Skladno s potrebami se bodo zaposleni udeležili tudi izobraževanj s področja projektne dela.

V okviru strokovnih izobraževanj je v letu 2009 za vse zaposlene Zavoda predvidena strokovna ekskurzija v jeseni, v decembru pa tradicionalno strokovno srečanje sodelavcev Zavoda. Računalniških tečajev se bodo delavci udeležili le, če bo to zaradi novosti pri delu nujno potrebno. Delavci na vodilnih delovnih mestih se bodo udeležili seminarja na temo vodenja.

Zavod bo omogočil opravljanje strokovnega izpita s področja varstva narave vsem delavcem, ki se bodo usposabljali za delo.

Zavod omogoča tudi opravljanje obvezne študentske prakse na dodiplomskem in podiplomskem študiju, in sicer glede na zmožnosti in potrebe (največ do 10 študentov letno).

Predvideno porabo časa za izobraževanje delavcev v letu 2009 (jezikovni, računalniški in drugi tečaji ter izobraževanja) po območnih enotah, kot delež celotne letne kvote časa za območne enote in Osrednjo enoto ter na nivoju celotnega Zavoda prikazuje naslednja tabela.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Tečaji, izobraževanja	1,8%	2,4%	1,1%	2,4%	2,2%	2,4%	1,8%	1,7%	1,9%
Skupaj predvidena poraba časa za izobraževanje delavcev Zavoda v letu 2009									1,9%

5.5 Izdajanje strokovne periodike

Zavod izdaja svoje interno glasilo N-Vestnik in od leta 2007 dalje tudi revijo Varstvo narave.

5.5.1 Glasilo Zavoda

Na Zavodu bomo nadaljevali z izdajanjem našega internega glasila, N-Vestnika. V letu 2009 bomo izdali 4 številke (ob vsakem četrletju eno).

Zaposleni na Zavodu bodo v njem objavili prispevke o pomembnih in zanimivih dogodkih, povezanih z delovanjem Zavoda, oz. o pomembnih dogodkih za naravovarstvo.

5.5.2 Revija "Varstvo narave"

V letu 2009 načrtujemo izdajo dveh številk revije Varstvo narave.

V prvi, 22. tematski številki, bodo objavljeni članki iz prispevkov na mednarodnem strokovnem srečanju z naslovom »Vpliv človekovih dejavnosti na morju, morskem obrežju, in zaledju, na biotsko raznovrstnost Severnega Jadrana«, ki ga je Zavod v oktobru 2008 organiziral v Piranu.

V 23. redni številki pa bodo zbrani prispevki z različno naravovarstveno vsebino.

6 Poslovanje

Spodnja tabela prikazuje predvideno porabo delovnega časa v letu 2009 za naloge poslovanja, administracije in druge podporne naloge (imenovane splošne naloge), in sicer kot delež celotne kvote predvidenega časa za območne enote in za celotni Zavod⁷.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Administracija	7,4%	7,6%	4,6%	5,4%	0,3%	0,6%	3,1%	4,6%	4,3%
Finance	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,8%	0,5%
Informatika	0,6%	1,0%	0,5%	1,2%	0,7%	0,8%	0,6%	5,2%	2,1%
Kadrovske zadeve	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%	0,2%	1,4%	0,4%
Poslovanje	0,8%	0,0%	0,0%	0,3%	1,8%	0,8%	1,6%	5,7%	2,2%
Pravne naloge	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	2,8%	0,8%
Vodenje in organizacija dela	3,0%	3,2%	1,6%	2,5%	2,7%	3,9%	7,1%	6,9%	4,1%
Skupaj predvidena poraba časa za vodenje in organizacijo dela ter administr. podporo v letu 2009									14,5%

Posamezne dejavnosti poslovanja, organizacije in koordinacije dela v letu 2009, ki se v glavnem odvijajo na Osrednji enoti Zavoda, so v nadaljevanju na kratko opisane.

Naslednja tabela prikazuje primerjavo med porabo časa za sklop nalog, ki sodijo strogo v skupino strokovnih naravovarstvenih nalog, in za sklop nalog, ki so t.i. spremljevalne naloge oziroma splošnih nalog skupnih služb ter mešane naloge, ki so naloge, delno vezane na stroko, delno na skupne službe. Vzpodbudna je primerjava med njimi, saj je predvidena poraba časa za strokovne naloge bistveno večja od predvidene porabe časa za spremljevalne (skupne) in mešane naloge.

ObmE	CE	KR	LJ	MB	NG	NM	PI	OsrE	Zavod
Strokovne naloge	79,0%	78,1%	90,1%	76,9%	77,9%	78,2%	73,7%	53,4%	72,3%
Splošne naloge	11,9%	11,8%	6,7%	9,4%	5,5%	6,4%	12,5%	28,4%	14,5%
Mešane naloge	9,1%	10,2%	3,1%	13,7%	16,6%	15,4%	13,7%	18,2%	13,2%

6.1 Splošne in organizacijsko-administrativne zadeve

Pri klasičnih administrativnih opravilih je po deležu za to porabljenega časa na prvem mestu Osrednja enota Zavoda, ki opravlja večino tovrstnih nalog. Na območnih enotah opravljajo le redne naloge, ki so nujne za poslovanje posamezne enote (naloge, vezane na pošto, dokumentiranje gradiv, potne naloge, vodenje enostavnejših evidenc in podobno).

Na Osrednji enoti poteka koordinacija, organizacija in izvajanje različnih skupnih sestankov, kot so na primer kolegiji direktorja, ki potekajo približno enkrat mesečno oz. po potrebi, in seje Sveta Zavoda, ki potekajo približno štirikrat letno. Osrednja enota skrbi za različne splošne zadeve skupne narave. Omenimo le nekatere značilne naloge:

⁷ V nalogo »Vodenje in organizacija dela« smo v letošnjem letu vključili tudi ure direktorja Zavoda, kar omenjamo posebej, saj v preteklih letih direktorjeve ure niso bile vključene v tej tabeli.

- opravljanje vseh kadrovskih nalog (vodenje evidence zaposlenih, prijave/odjave delavcev in podobno);
- priprava programa izobraževanja delavcev Zavoda in vodenje evidence;
- opravljanje vseh pravnih nalog s strokovnega področja in področja delovnih razmerij;
- priprava in vodenje zapisnikov sej sveta in kolegijev direktorja;
- dokumentiranje gradiv in vodenje ustreznih evidenc;
- opravljanje računovodskih zadev;
- urejanje naročniških razmerij;
- urejanje najema poslovnih prostorov;
- izvajanje postopkov in vodenje evidenc s področja javnih naročil;
- urejanje zadev v zvezi s službenimi vozili.

V skladu z *Zakonom o varnosti in zdravju pri delu* (Uradni list RS, št. 56/99, 64/01) in varstva pred požarom bodo v letu 2009 zaradi selitve dopolnjene strokovne podlage za izjavo varnosti na Območni enoti Kranj. Na podlagi izjave o varnosti in ocene tveganja bo 44 zaposlenih opremljenih z novo zaščitno obutvijo, 16 z zaščitnimi oblačili, zdravniški pregled mora opraviti 51 zaposlenih, 6 zaposlenih pa mora opraviti izpit iz varstva pri delu.

V letu 2009 bomo nadaljevali z izvrševanjem predpisov s področja upravnega poslovanja, ravnanja z dokumentarnim gradivom in arhiviranja.

6.2 Upravljanje s poslovnimi prostori

Zavod upravlja s poslovnimi prostori v Novi Gorici. Za leto 2009 je v okviru rednega investicijskega vzdrževanja prostorov predvidena preureditev oz. postavitve montažnega podesta v sklopu stopnišča, soudeležba pri sanaciji - obnovi strehe (strešne kritine) in tekoče vzdrževanje prostorov.

Druge poslovne prostore, ki jih uporabljamo, ima Zavod v najemu. Vsi poslovni prostori so primerni za nemoteno delo, razen prostori Območne enote Kranj (občasno zelo povečana vlažnost prostorov), zaradi česar bo v začetku leta 2009 izvedena selitev v nove poslovne prostore.

6.3 Pravne in kadrovske zadeve

Delo na področju kadrovsko-pravnih zadev bo v letu 2009 potekalo po ustaljenih smernicah. Omenimo nekaj tipičnih nalog s tega področja:

- urejanje in vodenje dokumentacije o vseh kadrovskih zadevah;
- urejanje delovnih razmerij;
- pravno svetovanje in interpretacije zakonodaje za potrebe vseh enot Zavoda;

- pregled in priprava najemnih in kupoprodajnih pogodb;
- naloge, povezane s pravnimi rešitvami varstva naravnih vrednot.

V skladu s spremembami zakonodaje bo Zavod izpolnil obveznosti, ki mu jih spremenjeni predpisi nalagajo. Zaradi morebitnih, tudi drugih dodatnih sprememb zakonodaje, ki bi vplivale na obstoječe notranje akte, bomo tudi te po potrebi spremenili.

6.4 Finančne in računovodske zadeve

V okviru nalog finančno-računovodske narave bo tudi v letu 2009 delo potekalo po že ustaljenih postopkih na Osrednji enoti Zavoda, v sodelovanju z zunanjim računovodskim servisom. Omenimo nekatere značilne naloge:

- vodenje in koordinacija računovodskih zadev;
- priprava finančnega načrta in spremljanje izvajanja le-tega;
- priprava finančnega poročila;
- opravljanje nalog s področja osnovnih sredstev;
- priprava in izvedba zadev, ki se vežejo na plače in razna nadomestila;
- sodelovanje v postopkih javnih naročil;
- priprava predlogov za oblikovanje in izboljšanje finančnega in poslovnega delovanja Zavoda;
- sodelovanje pri pripravi predlogov za pridobivanje sredstev iz drugih virov;
- usklajevanje kupoprodajnih pogodb in najemnih pogodb ter sklepanje zavarovanj.

Posebna pozornost bo tudi v letu 2009 namenjena spremljanju projektov in denarnega toka za celotni Zavod (javna služba in projekti), kajti veliko projektov se financira na podlagi povračil stroškov, zaradi česar se pojavlja problem prehodnega financiranja. V primeru potrebe po zagotavljanju likvidnosti pri izvajanju projektov bo Zavod najel kredit pri Zakladnici enotnega zakladniškega računa države.

6.5 Informatika in elektronski sistemi

V začetku leta 2008 dokončani in tekom leta testirani in uvajani informacijski sistem Naravovarstveni atlas bo v letu 2009 prešel iz faze uvajanja v fazo intenzivne redne uporabe in vzdrževanja. Pričakujemo, da se bodo v letu 2009 pokazale še kakšne manjše pomanjkljivosti, ki jih je mogoče odkriti le preko intenzivne uporabe pri rednih delovnih procesih. Uporabniki (zaposleni ZRSVN) bodo imeli možnost izraziti svoje zahteve glede nastavitve prilagodljivih komponent informacijskega sistema. V letu 2009 tako načrtujemo še intenzivno delo v zvezi z vzdrževanjem programske opreme s strani zunanjega izvajalca in

podrobno prilagajanje informacijskega sistema uporabnikom. Potrebna pa bo tudi še podpora uporabnikom pri izvajanju zahtevnejših nalog.

Nadgradili bomo osnovno licenco tega informacijskega sistema, Nucleus. V kolikor bodo na voljo sredstva, predvidevamo tudi dograditev z novim delom.

Na področju informacijske infrastrukture Zavoda bomo v letu 2009 z novimi nadomestili iztrošene osebne računalnike in monitorje, obojih v zelo majhnem številu, saj je standard opreme v splošnem dober. Posodobitev pa je potrebna pri poslovnem portalu Zavoda (pogosteje ga nazivamo kar »intranet«), kjer je po štirih letih uporabe potrebno izvesti pregled in posodobitev podatkovnega modela ter, glede na konkretne potrebe uporabnikov, dopolniti in spremeniti nekatera poročila, ki izhajajo iz tega informacijskega sistema. Zaradi vedno večje količine podatkov bo potrebno vzpostaviti tudi dedičiran aplikacijski strežnik, ki bo predvidoma služil tudi potrebam fototeke oz. digiteke, katere realizacija je prav tako v načrtu dela za prihodnje leto (gl. poglavje 4.9.1). Večji finančni zalogaj bo predstavljala tudi sklenitev vzdrževalne pogodbe z edinim prodajalcem programske opreme ESRI (ArcGIS), podjetjem Gisdata. S tem bomo vzpostavili takšen kakovostni standard, kot je za programsko opremo že dolgo vzpostavljen na ARSO. S sodelovanjem z ARSO pri naravovarstvenem atlasu je namreč nujno, da so tudi naše licence programske opreme ArcGIS redno vzdrževane ter usklajene s stanjem na ARSO. V okviru možnega bomo na dveh območnih enotah, kjer to do sedaj ni bilo mogoče, prešli na višji standard internetnih povezav.

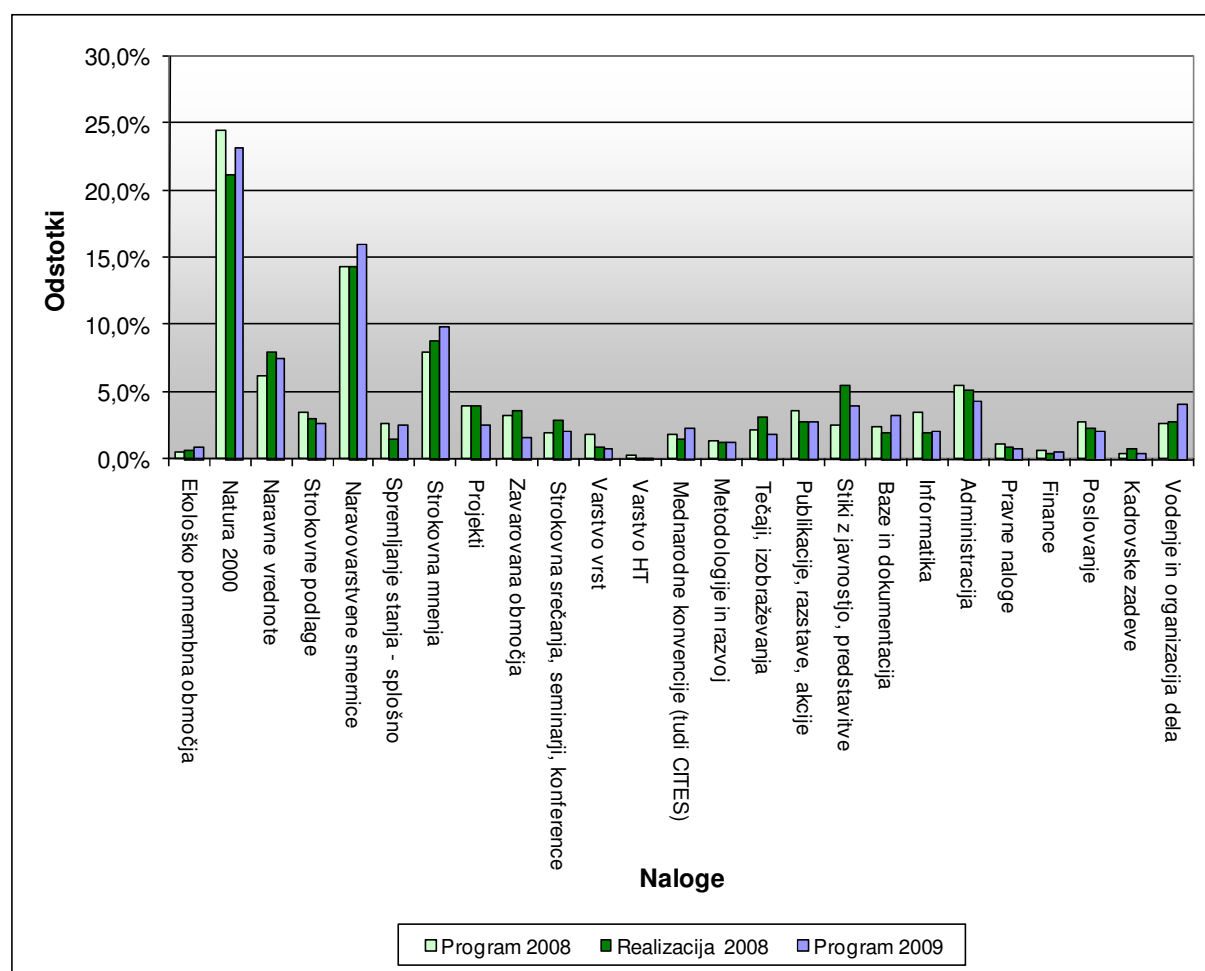
7 Viri in literatura

1. Zakon o ohranjanju narave, Uradni list RS, št. 96/04,
2. Program dela Zavoda za leto 2008. Zavod RS za varstvo narave, Ljubljana, november 2007.

PRILOGE

Priloga 1: Prikaz predvidene porabe delovnega časa za leto 2009

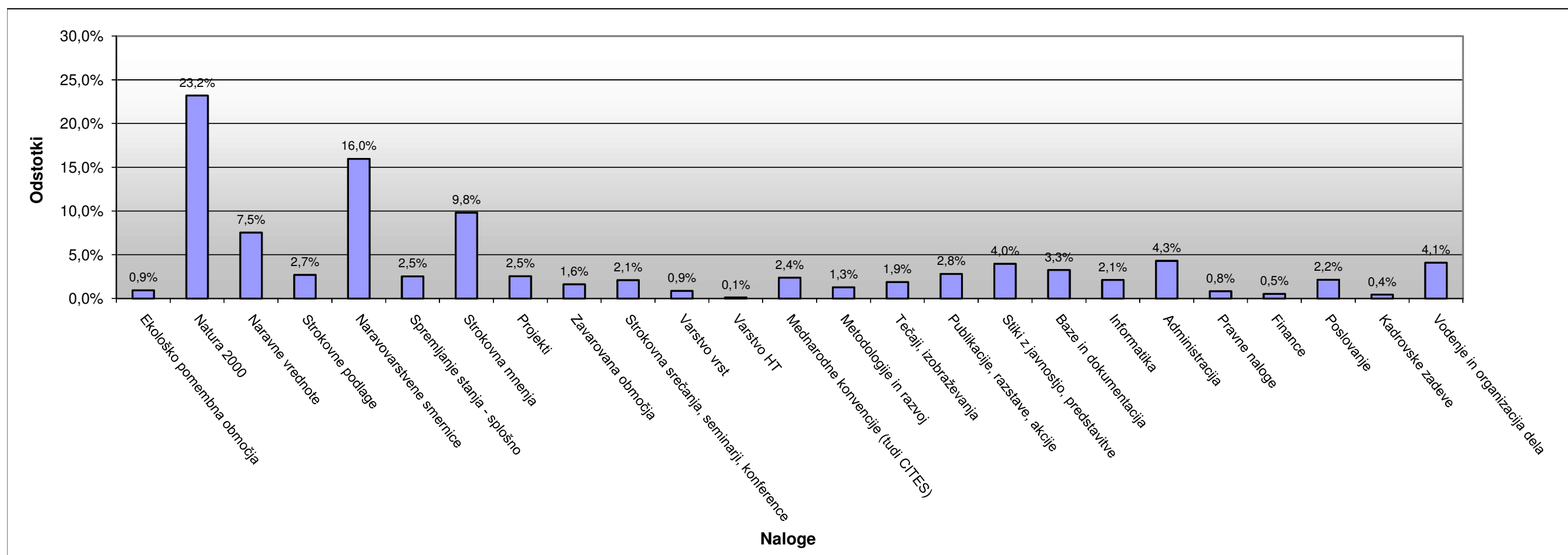
Na grafu spodaj je prikazana primerjave načrtovane porabe časa po nalogah, za Zavod za leto 2009, in sicer kot delež skupne kvote načrtovanega oz porabljenega delovnega časa (v odstotkih), ter načrta in realizacije taistega za leto 2008.

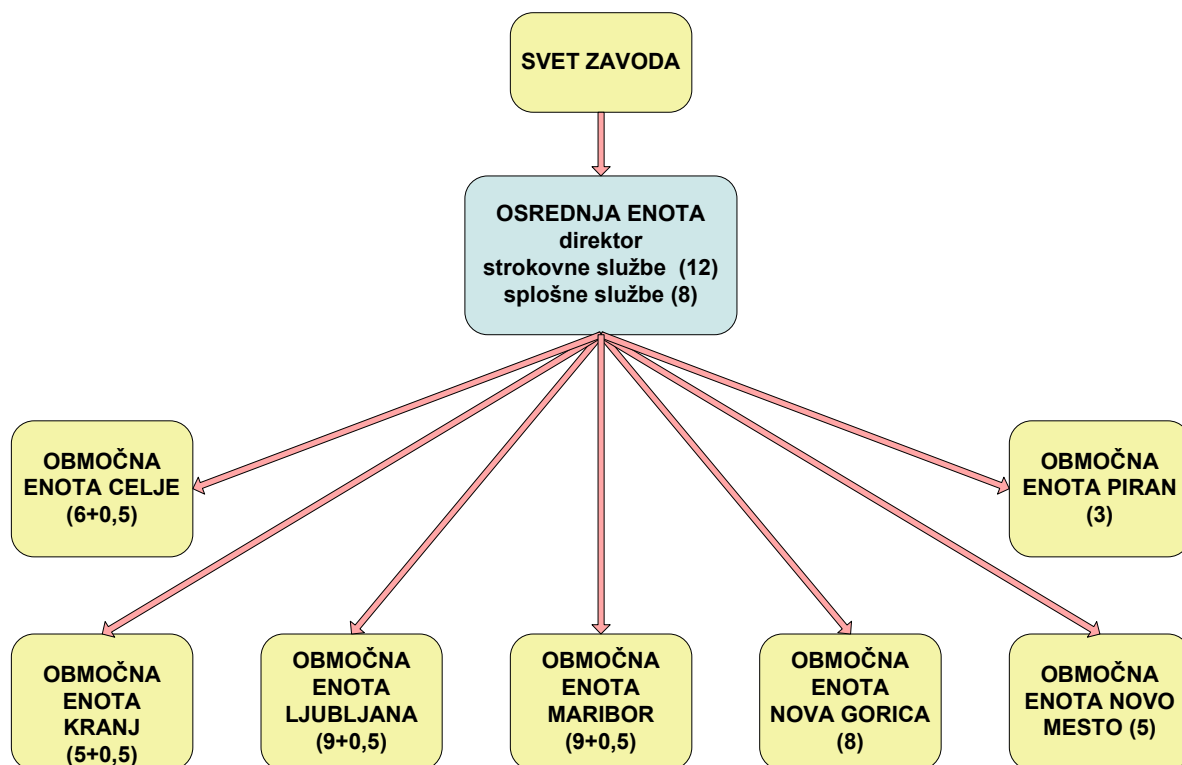
Na naslednji strani sledi tabelarni prikaz predvidene porabe časa po nalogah za Zavod in po posameznih območnih enotah kot delež skupne kvote načrtovanega delovnega časa (v odstotkih), ter grafični prikaz predvidene porabe časa za celoten Zavod, za leto 2009.

ObmE	Vsota (ObmE)	Ekološko pomembna območja	Natura 2000	Naravne vrednote	Strokovne podlage	Naravovarstvene smernice	Spremljanje stanja - splošno	Strokovna mnenja	Projekti	Zavarovana območja	Strokovna srečanja, seminarji, konference	Varstvo vrst	Varstvo HT	Mednarodne konvencije (tudi CITES)	Metodologije in razvoj	Tečajji, izobraževanja	Publikacije, razstave, akcije	Stiki z javnostjo, predstavitve	Baze in dokumentacija	Informatika	Administracija	Pravne naloge	Finance	Poslovanje	Kadrovske zadeve	Vodenje in organizacija dela
CE	100,0%	0,6%	28,9%	3,0%	3,8%	28,3%	1,6%	9,0%	0,0%	1,2%	1,1%	1,5%	0,0%	0,0%	0,2%	1,8%	3,5%	3,6%	0,0%	0,6%	7,4%	0,0%	0,0%	0,8%	0,0%	3,0%
KR	100,0%	0,5%	19,7%	6,3%	2,3%	19,2%	3,6%	18,2%	5,0%	1,4%	1,1%	0,7%	0,0%	0,0%	2,7%	2,4%	1,5%	1,5%	2,1%	1,0%	7,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	3,2%
LJ	100,0%	0,4%	24,4%	5,3%	5,0%	29,0%	1,6%	24,2%	0,0%	0,3%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,1%	0,9%	1,1%	0,0%	0,5%	4,6%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	1,6%
MB	100,0%	0,9%	26,6%	10,3%	4,5%	18,1%	1,5%	8,2%	1,1%	2,0%	2,7%	0,9%	0,0%	0,0%	0,2%	2,4%	4,6%	1,9%	4,6%	1,2%	5,4%	0,0%	0,0%	0,3%	0,0%	2,5%
NG	100,0%	0,8%	14,8%	14,2%	3,5%	14,4%	9,2%	12,2%	1,7%	3,5%	3,1%	0,3%	0,0%	0,0%	1,4%	2,2%	4,4%	5,6%	2,9%	0,7%	0,3%	0,0%	0,0%	1,8%	0,0%	2,7%
NM	100,0%	1,1%	21,8%	11,6%	1,4%	18,0%	5,9%	9,5%	2,6%	3,5%	1,4%	1,4%	0,0%	0,0%	0,0%	2,4%	5,3%	5,3%	2,5%	0,8%	0,6%	0,0%	0,0%	0,8%	0,2%	3,9%
PI	100,0%	1,0%	11,8%	10,4%	4,9%	17,6%	1,2%	9,2%	3,7%	6,5%	3,1%	0,4%	1,0%	2,9%	0,0%	1,8%	2,5%	7,8%	1,6%	0,6%	3,1%	0,0%	0,0%	1,6%	0,2%	7,1%
OsrE	100,0%	1,5%	25,8%	4,9%	0,1%	3,5%	0,0%	0,3%	4,8%	0,4%	3,0%	1,3%	0,2%	7,6%	2,8%	1,7%	1,9%	5,6%	6,2%	5,2%	4,6%	2,8%	1,8%	5,7%	1,4%	6,9%
Zavod	100,0%	0,9%	23,2%	7,5%	2,7%	16,0%	2,5%	9,8%	2,5%	1,6%	2,1%	0,9%	0,1%	2,4%	1,3%	1,9%	2,8%	4,0%	3,3%	2,1%	4,3%	0,8%	0,5%	2,2%	0,4%	4,1%

Zavod RS za varstvo narave, leto 2009: predvidena poraba časa po nalogah (v odstotkih)

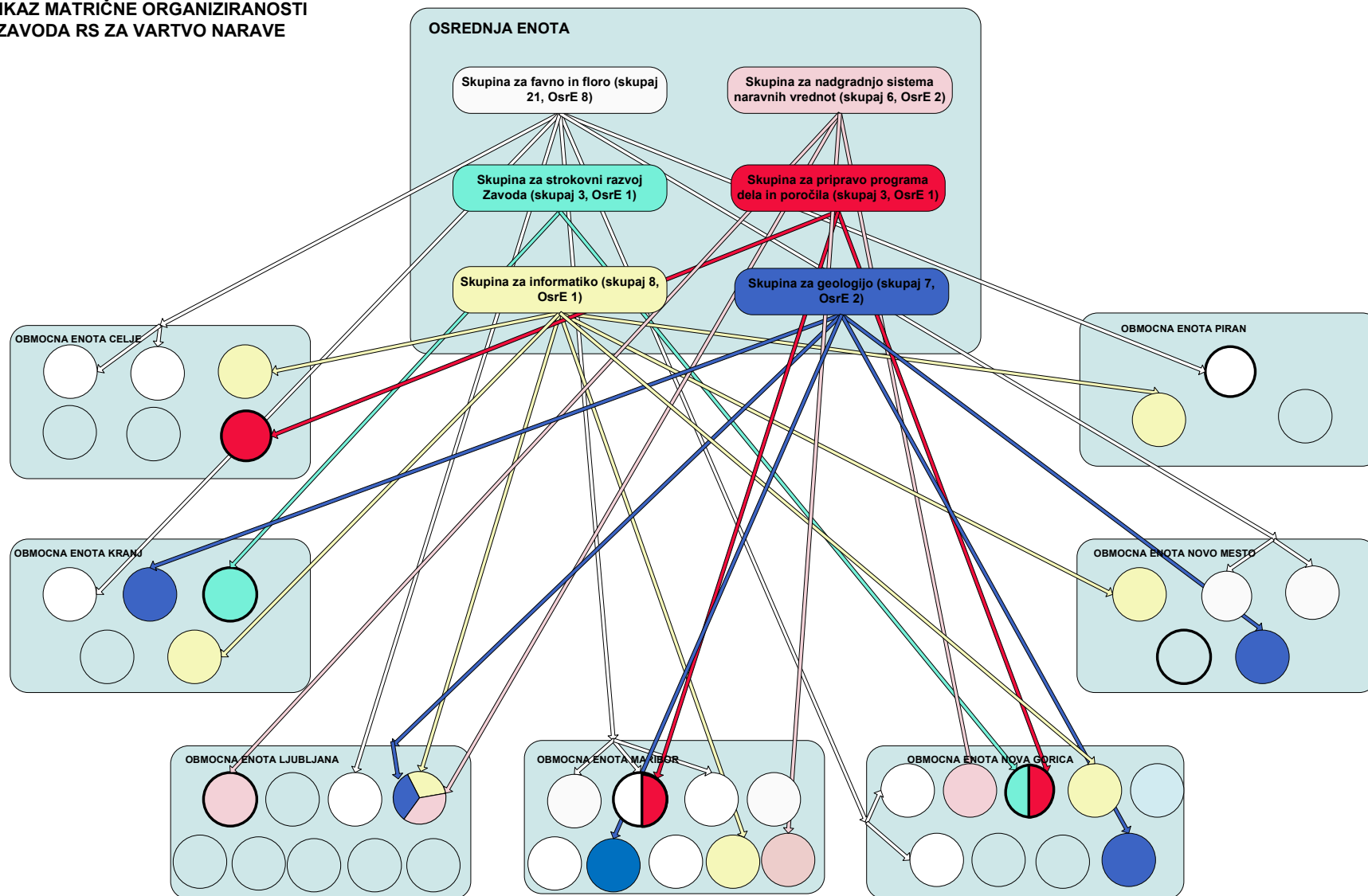

Priloga 2: Organizacijska struktura Zavoda

Opomba: številka 0,5 na območnih enotah pomeni zaposlitev poslovne sekretarke za polovični delovni čas.

**PRIKAZ MATRIČNE ORGANIZIRANOSTI
ZAVODA RS ZA VARTVO NARAVE**

○ - odebeljen krog pomeni vodjo območne enote

Program dela in finančni načrt za leto 2009, Zavod RS za varstvo narave, Ljubljana, april 2009.

Številka dokumenta: 8-VI-543/1-O-08/MG

Idejna zasnova programa dela in finančnega načrta Zavoda za leto 2009: Skupina za pripravo letnega programa dela in poročila

Vodenje priprave programa: dr. Mirjam Galičič

Priprava poglavja "Cilji": dr. Mirjam Galičič

Priprava finančnega načrta in Priloge 2: Maruša Danev

Pri pripravi predvidene porabe časa po vsebinskih nalogah so v koordinaciji vodij območnih enot sodelovali vsi zaposleni na ZRSVN. Skupne tabele o predvideni porabi časa po nalogah ter tabele in grafe v Prilogi 1 je pripravila dr. Mirjam Galičič.

Pri posredovanju podatkov za pripravo finančnega načrta ter drugih podatkov za načrtovanje so sodelovali vodje območnih enot: Mojca Tomažič (OE Celje), Metod Rogelj (OE Kranj), Vesna Juran (OE Ljubljana), mag. Matjaž Jež (OE Maribor), Mirjam Gorkič (OE Nova Gorica), Mira Ivanovič (OE Novo mesto), mag. Robert Turk (OE Piran). Posamezna poglavja so pisali nosilci: Gregor Danev, Maruša Danev, dr. Mirjam Galičič, Mirjam Gorkič, mag. Matjaž Jež, mag. Martina Kačičnik Jančar, Nina Kavčnik, Tina Klemenčič, Mateja Kocjan, Mateja Nose Marolt, Metod Rogelj, Mojca Tomažič, mag. Robert Turk, Damjan Vrčec

Uredila: Mateja Nose Marolt

Končna redakcija: dr. Mirjam Galičič, Mateja Nose Marolt

Delovno skupino za pripravo letnega programa dela in poročila sestavljajo: dr. Mirjam Galičič (vodja skupine), Mirjam Gorkič, Mojca Tomažič, Janko Urbanek (do julija 2008), Matjaž Jež (od oktobra 2008).